

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev. Regele Ferdinand (József Köherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerzőnchn: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lel. Külföldre havonta 50 Lel. több. —: Egyes szám 3 Lel. Vasárnap 5 Lel. —: (Bucurestiben 50 ban felár.) Férdecsék tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 189. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1933. augusztus 24

Ut a dunai Unió felé

Irta: Dr. Engelbert Dollfuss,
osztrák szövetségi kancellár

Erős meggyőződés, hogy Ausztria bátor és hazafias népe meg fog birkózni azokkal a nehézségekkel, amelyekkel a háboru utáni súlyos időszakban meg kell küzdenie. Ezek a politikai és gazdasági nehézségek, amelyek egyaránt sújtják az összes városi és vidéki osztályokat, az osztrák népben felébresztették a hazafiság és kötelességtudás mély átérzését. Ennek a jelenségnek a német nép osztrák ágának történelme és hagyománya a pillére.

Az osztrák nép lelki megerősödése bebizonyosodott a háboru utáni újjáépítés munkájában és a függetlenségért folytatott hősies küzdelemben. Ausztriának azelőtt is különleges feladata volt az európai ügyek terén, ma pedig más irányú felelősségteljes szerep várakozik rá. Ausztria nemzeti öntudata ma erősebb, mint azelőtt, mert a jelenlegi politikai és gazdasági veszedelmek láttán a nép felismerte és a közös szolgálatába állította azokat a politikai, gazdasági és közművelődési képességeit, amelyeket örökölt. Sem Ausztria múltjában, sem jelenében nincs semmi, amiért szégyenkeznie kellene.

Az ausztriai nemzeti-szociálista mozgalom, amely a német Hitler-mozgalomnak az árnyképe, egész sereg komoly zavaró esetet és nyugtalanító helyzetet okozott. Mivel ezzel a sajtó sokat foglalkozik, az idegenek, sőt osztrákok is, helytelen képet alkotnak maguknak. Az osztrákok talán kissé játszóbb kedélyűek, mint északi német rokonai, de ez nem fogja az osztrák kormányt eltántorítani attól, hogy a nép többségére támaszkodva minden szükséges eszközzel gondoskodik a rendzavarások elfojtásáról és az ország biztonságának megővítéséről.

Nagyon fájjalom az osztrák-német viszony mai állapotát, mert Ausztriának az a kívánsága, hogy a legjobb viszonyban és barátságban éljen a német rokonokkal. De a Németországgal való baráti viszony az a lényeges feltétele, hogy elismerje Ausztria teljes állami, tehát diplomáciai, politikai és gazdasági függetlenségét. A tervezett osztrák-német vámszövetségnek sem gazdasági, sem politikai szempontból nem lett volna semmi értelme.

A jelenlegi osztrák kormány politikájának alapvető elve Ausztria politikai és gazdasági függetlensége, hogy a nép szabadon irányíthassa saját sorsát a szomszédaival való barátságos együttműködésben. Magyarországhoz való viszonyunk ma jobb, mint az osztrák-magyar monarchia fennállása idején volt. Ez egyformán áll a két ország népére és kormányára. Azok az apró-cseprő érzékenykedések, amelyek a régi rendszerben az osztrák-magyar viszonyt jellemezték, jóformán teljesen eltűntek.

Néhány hónappal ezelőtt kereskedelmi megállapodást kötöttem Magyarországgal és remélem, hogy ez az egyezmény idővel a két dunamenti testvérállam kereskedelmi kapcsolatának szilárd kialakításához fog vezetni. Remélem, hogy rövidesen kiépítendő kereskedelmi környitések rendszerre valamennyi szomszédunkkal való kapcsolatban mindannyiunk javára fog érvényesülni.

Délen Olaszország barátságával dicsekedhetünk. Ez a barátság csak erősödött az utóbbi években, elődömnnek, dr. Schobernek római utazása óta. Tudjuk, hogy Mussoliniben rendkívül nagytehetségű, bevált és emberi rokonszenvnek örvendő barátot tisztelhetünk. Megnyugtató érzés ma, hogy az osztrák-olasz viszony szilárdabb talajon áll, mint régente. Ugyancsak megnyugvás az osztrák nép számára Franciaország barátságának erősödése és az a tudat, hogy Franciaország rokonszenvez nemzeti reményeinkkel és kívánságainkkal. Tudjuk, hogy Franciaország kész a kis nemzetek érdekeit támogatni. Egyetlen kívánságunk, hogy békés függetlenségben élhessünk és éljünk minden érdeklődést, amely jólétünk javáért kívánul, akár merről is jöjjön. az az ország ezért hálásak vagyunk Angliának a barátságáért, amelyet mindig megvallunk, amely csak a világháboru éveiben győznie azokat a nehézsé-

A kisantant szerepe a riccionei találkozón

Osztrák-magyar-olasz gazdasági együttműködés terve — a kisantant-államok bevonása mellett — A Manchester Guardian érdekes cikke Mussolini öncélú külpolitikájáról

LONDONBÓL jelentik: A Manchester Guardian hosszabb cikkben foglalkozik Mussolini és Dollfuss tárgyalásaival. Hivatalos közleményekből — írja a nagytekintélyű angol lap — egyesek azt vélik kiolvasni, hogy Mussolini végleg és határozottan az Anschluss ellen foglalt állást. Ez lehetséges, de mégsem szabad elfelejteni, hogy Mussolini Németország barátságát a jövő zálogának tartja és kérdés, hogy ezt feláldozza-e ilyen határozott állásfoglalással? Olaszországnak az angol-francia diplomácia által Berlinben tett lépéseivel követett óvatos magatartása nem erre mutat.

Otto Deutsch osztrák publicista a Brünner Tagenbotban a riccionei eseményekkel foglalkozva rámutat arra, hogy a tárgyalások nem vámunio megteremtését célozzák, hanem csupán az osztrák-magyar-olasz gazdasági együttműködés útjait egyengették. A helyzet az, hogy miután

Románia hosszabb ideje keresi a kapcsolatokat a kisantant nevében Olaszország és Magyarország felé, az utóbbi időkben enyhültek a kisantant és Olaszország között fennálló ellentétek.

Valószínűnek látszik, hogy a gazdasági együttműködés a kisantant bevonásával kontemplátott.

Bécsi jelentések szerint Dollfuss olaszországi utjáról előre értesítették Franciaországot, úgy hogy e téren nem lehetnek ellentétek Páris és Bécs között. A Riccioneban kifejezett magyar és osztrák követelések odairányúinak, hogy

Olaszország, Jugoszlávia, Románia és Csehország vétessenek ki a legtöbb kedvezmény tétele alól,

ami közepes megoldást jelentene a legtöbb kedvezmény és a preferenciális rendszer között. A

kompensációs árucseré biztosítaná úgy az ipari, mint az agrártermékek egészséges kicserélődését. Ezek azok az elképzelések, amelyeknek jegyében a riccionei találkozás megtörtént és amelyek irányították Fabinyi és Dollfuss megbeszéléseit is. Németország politikájával kirekesztette magát Középeurópából és így a megállapodás lehetőségei is valószínűbbek. A kapcsolatok megteremtése esetén bevonják Franciaországot is.

A párisi Temps vezető helyen foglalkozik a középeurópai helyzettel és különösen Németország szituációjával. A lap megállapítja, hogy Hitler célul tűzte ki maga elé az összes németek egységesítését. A dolog természetéből folyik, hogy Hitler őszintén nem mondhat le Ausztria csatlakozásáról és az ott lakó németek bekebelezéséről, mert ezzel saját programjával kerülne ellentétbe. Ausztria függetlenségét csak azzal lehet biztosítani, — folytatja a Temps, — ha Ausztriát egy nálánál nagyobb gazdasági egységhez csatolják, oly módon azonban, hogy ebben a tömörülésben Ausztria megtartsa teljes önállóságát.

A Temps végül megállapítja, hogy a kisantant hozzájárulása és beleegyezése nélkül, nem lehet Ausztria sorsáról határozni.

Ötéves kormány-terv készül a munkanélküliség leküzdésére

Pop János dr. belügyi államtitkár uttörő kezdeményezése -- A magánbankok bevonásával a Banca Nationala nyújt kölcsönt az ötéves közmunka-terv finanszírozására

Bucurestiből jelentik: A „Patria” értesülése szerint,

a kormány ötéves tervet dolgozott ki a munkanélküliség enyhítésére.

Az ország területén élő összes munkanélkülit valamilyen formában foglalkoztatni akarják. A tervezet kiindulópontja Pop Ioan dr. jelentése, aki nemrég járta be a Méc-vidéket, valamint Erdély szegény vidékeit és meggyőződött arról, hogy milyen méreteket öltött a munkanélküliség.

Az ötéves terv szerint, új utakat, vasuti pályák javítását s azoknak a vasuti szakaszoknak üzembe helyezését tervezik, amelyek

geket, amelyek bizonyos vonatkozásban egész Európa nehézségei. Érzem, hogy nem méltósággal és eredményesen tudja szerepét betölteni, hogy nemcsak Ausztria legjobb, hagyományait fogja megővni, de hozzájárul Európa újjáépüléséhez is. Mint szövetségi kancellár, teljesen tisztában vagyok ezekkel a feladatokkal és erős elhatározá-

a pénzhiány miatt annyira megrongálód- tak, hogy üzemen kívül kellett helyezni

őket. Ezenkívül az erdőkitermelés nagy kampánya is programmon szerepel. Pop Ioan dr. kijelentette, hogy

kötelező ígéretet kapott a Banca Nationalától a munkaterv pénzügyi támogatására.

Az ötéves tervhez való hozzájárulását azzal egészíti ki a Nemzeti Bank, hogy megkönnyíti a kölcsönnyújtást s ezzel akar kedvet csinálni a vállalkozóknak, akik részt vesznek a munkaprogrammban. A kölcsönnyújtásban nemcsak a Banca Nationala, hanem több erdélyi bank is részt venne.

som, hogy minden tölem telhető erővel elhárítok minden befolyást, amely zavarja azt a nyugalmát, amely a gazdasági fellendülésnek lényeges kelléke. Ausztria baráti viszonyban akar élni minden szomszédjával, ha azok ezt a baráti érzést viszonozzák. Olyan időben, mint a mostani, véleményem szerint ez az egyetlen helyes politika.

Roosevelt megfenyegette Európát

„Nem habozunk gazdasági szankciókat alkalmazni azokkal szemben, akik megérdemlik” — Ha a világ minden aranya elsüllyedne is a Déli-tengerek vizében...

Párisból jelentik: Érdekes nyilatkozatot adott Roosevelt a „Petit Parisien” munkatársának. Arra a kérdésre, hogy mi Amerika álláspontja a biztonsági probléma tekintetében, az Egyesült-Államok elnöke így válaszolt:

— A kongresszus soha sem hagyja jóvá hogy csapatokat küldjünk Európába, vagy akármilyen más intézkedést tegyünk, amely katonai expedíciónak minősíthető. De nem habozna, hogy gazdasági jellegű szankciókat alkalmazzon azokkal szemben, akik azt kiérdemelték.

A gazdasági együttműködés problémájáról Roosevelt így nyilatkozik:

— Inkább meg vagyok győződve, mint valaha, a nemzetközi együttműködés abszolút szükségességéről. Ezt azonban nem szabad a véletlenre bízni, hanem rendszeresen meg kell szervezni. Ahelyett, hogy kontingentálnánk, vagyis korlátoznánk a behozatalt, még az eddig kitiltott áruk behozatalát is meg lehetne engedni bizonyos irányban. Az eszményi megoldás talán az lenne, ha a külkereskedelmi mérlegeket kiegyenlítenék, úgy, hogy ne is legyen szükség többé arany, vagy ezüst transzferálására. Én magam egyébként nem vagyok valami nagy tisztelettel az arany iránt. Azt hiszem, elegendő lenne,

ha a bankjegyforgalom fedezetül az egész világon 30 százaléknál arany szolgálna.

Az interjú végén Roosevelt a következő gazdasági elgondolást fejté ki, amelyet már Herriotnak is elmondott:

— Az egész világ aranyát a déltenger valamelyik elhagyatott szigetére viszik. Az árucserre még is zavartalanul halad a megszokott úton. Minden évben egyszer népszövetségi bizottság utazik a szigetre, hogy megállapítsa, megvan-e még az arany. Egy szép napon azonban a sziget valamilyen vulkanikus katasztrófa következtében elsüllyed és vele együtt eltűnik a világ egész aranykészlete is. És ime: a világ valamennyi szakértője arra az egyöntetű meggyőződésre jut, hogy szerencsés esemény történt, mert most legalább meg lehet takarítani az évenkénti inspekciós utazás költségeit...

Mussolini Riccioneból — hadgyakorlatra utazott

A Duce maga is a tüzerkatonák közé állott és segített fölteni a hegytetőre egy tiz és feles hegyitarackot...

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök a riccionei találkozásról a nagy olasz katonai egységek hadgyakorlatára utazott, amelyet nemcsak elejétől végignézett, hanem egy véletlen következtében abban aktív részt is vett.

Távolbalató készülékkel sikerrel közvetítenek egy londoni boxmeccset

Londonból jelentik: Egy boxmérkőzés alkalmával próbálták ki első ízben azt a távolbalató-készüléket, amely a rádióval egybekapcsolva, mozgóképszerűen közvetítette a boxmérkőzés eseményeit.

Óriási érdeklődés kísérte a közvetítést úgy a szakkörökben, mint a nagyközönség sorában, amely kíváncsian leste, hogy milyen új meglepetéssel szolgál számára az egyre fejlődő technikai csoda.

Az új készülék kitünően bevált. Az volt csupán furcsa, hogy a rádió pontosan és teljes erővel közvetítette a küzdelem zaját, a kép viszont igen kicsinek látszódott. Az a közönségnek az volt az impressziója, hogy törpék küzdenek, akik hatalmas ütéseket mérnek egymásra. Tudniillik az ütések zaját a rádió teljes erővel közvetítette.

Mandzsúria után Ausztrália felé kacsintgat az imperialisztikus japán külpolitika

Hughes ausztráliai ex-miniszterelnök szenzációs rádióbeszéde

Sidneyből jelentik: Hughes volt ausztráliai miniszterelnök nagy rádióbeszédet tartott, amelyben rámutatott arra, hogy

Japán nem elégszik meg a mandzsúriai imperialisztikus törekvések sikerével, hanem Ausztrália felé tendál gyarmatosító poli-

tikájával.

Ausztrália természetesen ellenkezni fog, de ereje nem lesz a japán erőszak megakadályozására, éppen ezért

erősen fegyverkeznie kell, hogy tartani tudja pozícióját.

Egy tábori ütég egy tiz és félcentiméteres tarackot akart felvontatni egy hegycsúcra és a tüzerék nehezen birkóztak meg a súlyos feladattal. A Duce, aki az ütég közelében állott,

szó nélkül a kiszolgáló legénység közé lépett, maga is nekivetette a vállát az ágyúnak, amely ilyen módon néhány pillanat alatt felkerült a kijelölt helyre.

Az ütégnek a hegycsúcson álló parancsnoka csodálkozással nézte, hogy a meredek terepen milyen gyorsan emelkedik az ütég a hegycsúcra felé. A katonák ugyanis Mussolini jelenlétére folytán maguk is teljes erővel fekiüdtek neki a latettáknak. A parancsnok megdicsérte a teljesített munkáért az ütég legénységét és csak később vette észre, hogy közöttük áll szerényen meghúzódva a Duce is, akinek oroszlanrésze volt abban, hogy a tarack szinte fölrepült a hegycsúcra.

Hagyomány

Irtá: HARSANYI ZSOLT

Egy arisztokratával beszélgettem a minap. Magyar gróf az illető, de kiterjedt angol rokonsága van. Fenn is tartja velük az atyafiságos érintkezést. Hát szóval beszélgetünk, nyaralásról, meg ilyesméről.

— Nyomasztó ez a hőség Pesten, — mondom én.

— Mindenütt ilyen meleg van, hallom — mondja a gróf.

Aztán eltűnődik, elmosolyodik és hozzáteszi:

— A skót nagynéni biztosan épült a sátrakat a havason.

Ezt nem értettem. Nem vagyok közeli atyafiságban az angol arisztokráciával, ennél fogva megkérdeztem, hogy milyen sátrakat épít a skót nagynéni a havason és hogyan függ ez össze a hőséggel. Mire a gróf a következő előadásba kezdett bele:

— Minálunk mindenki tudja, hogy az angol nemzet a hagyomány nemzete. Ennek példái is köztudomásúak nálunk. Például az, hogy a parlament elnöke mindig gyapjuzsákon ül, mert ez hagyomány. Vagy például köztudomású, hogy az év egy bizonyos napján egy bizottság fáklyával bejárja a parlamentet, noha az angol parlament villannyal világítatik és a fáklyára semmi szükség nincs. Ők mégis körülménnek fáklyával annak emlékeztetere, hogy egy Guy Fawkes nevezetű ember egyszer puskaporral fel akarta robbantani az angol parlament épületét, de a készülő merényletet még idejekorán észrevették és megakadályozták. Mindezek a bírák parókáival és az ügyvédek talárjaival együtt ismerő dolgok. De az angol arisztokrata élet még száz és

száz ilyen ódon dologgal van tele. Ilyen a skót nagynéni dolga is. Az ő ősenek egyik angol király egy gyönyörű havast ajándékozott Skótsországban, de lelkére kötötte az ősenek, hogy a hegyre vigyázzon és tartsa meg ilyen szép havasnak. A királyi szóból ott rögtön hagyomány lett, mert mikor az adománylevelet kiállították, a királyi emberek beleirták a legfelsőbb kikötést, hogy a hegynek havasnak kell maradnia. Ezt most, több száz év múltán is, szóról-szóra komolyan veszik. Ha a hegyről elfogyna a hó, a hegy azonnal visszamenne a korona tulajdonába. Rendes időjárás esetén ettől nem kell félni. De öt vagy hat évvel ezelőtt rendkívüli hőség volt Skótsországban. A havasokon is olvadt a hó. Nosza, a nagynéni, hogy a birtokot el ne veszítse, sátrakat és mindenféle árnyékártó lepedőket vonatott a hó fölé. Ezeket a pontokon nem is olvadt el a hó. A havas a család birtokában maradt.

— Érdekes, — vetettem közbe — de vajon a jelenlegi angol király ellenőrizteti-e, hogy van-e ott hó vagy nincs?

— Kétségkívül nem ellenőrizteti. A nagynéni, mint mostani birtokos, nem is azért őrzi a havat, mintha egy bizottság rajtaütésszerű megjelenéséről félné. Hanem tiszteli a hagyományt. A vérben van.

Hallgattunk egy darabig, akkor a grófnak megint eszébe jutott valami.

— A hóval különben még egy ilyen hagyományos dolgot tudok Angliában. Nekem rokonaim a Cambell lordok. A Cambell lordok vigyáznak rá, hogy mindig legyen egy kis hó a jégszekrényben. Történt ugyanis a hajdankorban, hogy az egyik uralkodó megfordult a Cambell lordok akkori ősenél, még pedig tavasszal. De a tavaszi időhöz képest szokatlanul tüzelt a nap s őfelségének nagyon melege volt. Valami hideg italt kért. Az ő

felszolgáltatta az italt és saját kezével beletett egy maréknyi, hamarjában előkerített havat. Őfelségének annyira jólesett az üdítő ital, hogy a ősenek örök időkre a „Captain of Dun Staffnage” címet adományozta, azonban kikötötte, hogy bármikor megint arra jár, egy maréknyi hó legyen a háznál. Azóta a Cambellek máig is vigyáznak, hogy hó legyen a háznál. Ez persze ma furcsának tetszik, hiszen György király, akinek a családból való Argyill herceg közeli rokona, aligha fog bármikor is egy marék havat kérni a hercegtől. De éppen ez a lényege a hagyománynak. Argyill herceg s a többi Cambellek házában mindig akad egy marék hó, bár több évszázad óta nem volt rá szükség. De tartják a hagyományt, mert büszkén hordják ellenértékéül Dun Staffnage kapitánya címet.

— Igen, — mondtam — sokat hallottam már róla, milyen különös közjogi címetek hordanak angol emberek.

— Emberek? Olykor állatok is. Van egy skót ezred, amelynek ezredtulajdonosa egy mindenkori bakkecske.

— Micsoda?

— Bakkecske. Hogy miért, azt nem tudom. Talán valami cimertani eredete van a dolognak. Tényvaló, hogy ha ez a bizonyos ezred felvonul, egy bakkecske halad előtte. S az ezredes, ha elmegy a bakkecske mellett, katonai tisztelettel köteles a bakkecskének szalutálni. De ezen nem nevet senki s az ezredes maga is roppant komolyan csinálja. Ez a hagyomány. Honnan is? Jutottunk ide?

— Onnan, hogy nagyon meleg van.

— Csakugyan roppant meleg kellene valami hideget.

Szomjasak voltunk és megittunk valami hideget. Azt hiszem, régebbi hagyománya az emb-

Sorshuzás juttatta a Mükedvelői Olimpiász első díját az aradi iparos-együttes helyett a csepelieknek

Hazaérkeztek nagyszerű szereplésük után az aradi iparos-együttes mükedvelő-művészeit — Intimitások a verseny izgalmairól. — Sokatmondó öszinte kritikák

Ünnepség keretében nyújtották át a diadalmi ezüstkoszorút az Iparos-Otthon igazgatóságának

Diadalmi sikerekkel tarsolyukban érkeztek haza szerdán reggel az aradi Iparos Otthon tehetséges, lelkes mükedvelői a budapesti Mükedvelő Olimpiászról. Az aradi iparos mükedvelőknek felejthetetlen élményekben volt része azon a döntő mérkőzésen, amelyen 136 egyesület közül három favorit mérte össze tudását, erősségét a riválákkal előtt. A döntő-előadás színlhelyéül kijelölt Vasúti és Hajózási Klub színháztermében ünnepi fényvel gyultak ki a riváldalámpák s a természet zsufolásig megtöltő közönség, valamint a komoly író-, rendező- és újságíró-egyénségekből összeválogatott pártatlan zsüri izgatottan, várakozásteljesen tekintett a döntőbe került három egyesület produkciója elé...

A zsüri döntéséről beszámoltunk s részletesen ismertettük az eredményt, amely szerint az aradi Iparos Otthon mükedvelő-gárdája 136 egyesület közül a második helyre került. Ez az eredmény is várakozáson felüli volt; mindazok előtt azonban, akik ennek a kitűnő egyesületnek hat esztendő óta működését, sikereit és tudását ismerik, bizonyossá vált, hogy

egyedül felek között folyt le a küzdelem az elsőségért.

A csepeli Iparos Kör mükedvelői ügyességük és ötletes rendezésük révén lettek győztesek az olimpiászon.

— A verseny szabályaihoz tartozott — mesélik a hazaérkezett aradi mükedvelők — hogy csak egy felvonást adhatott elő a zsüri színe előtt mindegyik mükedvelő-egyesület. A csepeliek elismerésreméltó ötletességgel tették túl magukat ezen a versenyszabályon. Miután lejátszották a „Krétakör” első felvonását, a konferanسیه kijött a függöny elé és elmondotta, hogy mi történt eddig, majd így fejezte be szavait: „A cselekmény így folytatódik tovább...” — s a függöny felgördült és a csepeliek folytatták a játékot. Revüszzerű, rövidített előadásban mind az öt képet lejátszották hatalmas siker mellett.

Egy kitűnő gyanusítás

Az aradiaknak ugyancsak nagy sikerük volt a „Francia négyes” második felvonásának előadásával, amely kitűnően diszponált, lelkes és nagyszerűen összetanult szereplőgárda művészi produkciója volt.

— Bennünket egész komoly formában meggyanúsítottak azzal, hogy szereplőink közé hivatásos, kiváló erdélyi színészeket csempésztünk be. Margittay Gizikének, Gaáli Lacinak és Boros Frlgyesnek igazolniuk kellett, hogy nem hivatásos színészek, mielőtt a zsüri tanácskozássra ült volna össze. A másik két mükedvelő-egyesület és a közönség nagy része még így sem akarta elhinni, hogy nem vagyunk hivatásos színészek, annyira kiforrottnak találták a szereplőgárda játékát.

Az Iparos Otthon mükedvelő-gárdája tulajdonképpen holtversenyben futott be az első helyre a csepeli iparos-mükedvelőkkel, akiknek javára sorshuzás útján döntötték el az elsőséget.

A jutalomdíjak kiosztásával az aradi mükedvelőkkel szemben nem fukarkodott az igazságos zsüri, amennyiben 12 díj közül ötöt az aradiak vittek el. Az olimpiász második helyének járó aranykoszoru mellé díszes elismerő oklevelek is csatoltak az egyes tagjai részére. Így Mar-Wenczel Gusztáv ezüstpaket-s bronzplakettet, Gaáli László mükedvelő-csoportjának legművészi oklevelet és Barna négyes-ben debütált

mint iparos-mükedvelő, szintén elismerő oklevelet kaptak.

Az aradi iparos-mükedvelők résztvettek az előadás után megrendezett banketten is, ahol öszinte ünneplésben részesítették a kitűnő mükedvelő-gárda valamennyi tagját s különösen Bodnár József főrendező, aki lelke-összefogó ereje volt az egész előadásnak. Az aradi Iparos Otthon mükedvelői csodálatosan szép élményekkel lelkükben tértek vissza Aradra, hogy folytassák működésüket, amelyet már hat esztendő előtt is az erdélyi magyar kultúra szolgálatába állítottak. Az aradi mükedvelő-gárda éveken át tartó, fáradhatatlanul ambiciózus munkájának első, igazán kiemelkedő sikere volt, hogy budapesti színpadon, fővárosi közönség előtt mutathatták be tudásukat, művészi produkciójukat.

Szerdán este 7 órakor szép ünnepség keretében nyújtották át a mükedvelő-olimpiászról hazatért iparos-mükedvelők a diadalmi jelvényként hazahozott ezüst koszorút az Iparos Otthon igazgatóságának. Az Iparos Kulturház nagyterme ez alkalommal megtelt az érdekeltekkel, akik lelkes ünneplésben részesítették a

A budapesti zsüri tagjainak lelkes nyilatkozatai az aradi iparosgárda művészeinek szerepléséről

Boros Frigyes, az aradi közönség régi kedvence az Aradi Közlöny nevében meginterjúvolta Forró Pált, a hírneves író és kritikust, Szinétár Györgyöt, a Színházi Élet munkatársát és Morvay Jenő dr.-t, az Országos Mükedvelő Szövetség elnökét, akik valamennyien a zsüri tagjai voltak és akik az alábbiakban nyilatkoztak az aradi mükedvelők teljesítményéről:

Forró Pál: Hivatásos színikritikus vagyok, mint tudják s ezenfelül a színpadi szerzők

Holnap! CORSO! Holnap!
Romániai premier!

Legújabb legmodernebb, leghumorosabb

Stan és Bran

Aggregény apák!
(A haza szolgálatában.)

Csupa ötlet, trükk!

Harsogó kacagás, amilyen még nem volt!

Cseh-román légiforgalom Prága-Cluj-Bucuresti között

Külön vám- és utlevélvizsgáló-állomást állítanak fel a kolozsvári repülőállomáson. — Prága-Bucuresti: 13 óra 20 perc

Bucurestiből jelentik: Csehszlovákia és Románia között szeptember 10-én indul meg a légiforgalom. Az első légijárat Prága és Bucuresti között fog közlekedni, utközben Kolozsvárt is érintve. Prágából reggel 8 órakor indul el a repülőgép, amely déli 1 órakor érkezik Ungvárra s onnan tovább folytatva útját, 3 óra 55 perckor leszáll a kolozsvári repülőtéren. Kolozsvárról 4 óra 5 perckor indul tovább és este 9 óra 20 perckor érkezik Bucurestibe.

Az ellenjárat reggel 9 óra 20 perckor indul Bucurestiből, 11 óra 35 perckor Kolozsvárra érkezik, onnan tíz perc múlva indul tovább és este 7 óra 40 perckor érkezik meg Prágába. A nemzetközi légiforgalomra való te-

Az Astra-gyár tisztviselőinek kázinóját ez év október elsején bérbeadják.

Pályázatokat csak írásban és csak szakemberektől fogad el a vállalat vezetősége. Az ajánlatokat — referenciák feltüntetésével — csak azután lehet benyújtani, miután az érdeklődők tudomásul vették a gyár feltételeit. Erre vonatkozólag részletes információval szolgál a gyár vezetősége.

Kerülő utakon történő intervenciókat nem veszi figyelembe az üzemek vezetősége 3044

hazatért mükedvelőket, Bodnár főrendezővel élükön. Reinhart Gyula, az Iparos Otthon igazgatóságának elnöke szívből fakadó szavakkal üdvözölte a hazatérteket és további lelkes működésre, komoly munkára biztította őket, majd Gabos Jenő dr. köszöntötte a mükedvelőket, akiknek szószólója Bodnár József volt. Bodnár meghatottan válaszolt az üdvözlésekre.

Újabb meghívások sorozatai

Az Iparos Otthon mükedvelői most készülnek őszi szezonjukra. Még haza sem tértek, már egész sereg újabb meghívás várta őket itthon.

Szeptember 16-án Ujaradon, 17-én Pécskán és 24-én Nagylakon játszanak, majd október folyamán Nagyváradra, Temesvárra és Lugosra mennek,

hogy sikereik, diadalmi szerepléseik sorát gazdagítsák.

egyesületének főtákosára. Ebben az évben már eddig 84 előadásról írtam kritikát, ami rekordot jelent ebben a „szakmában”. Mindent azért bocsájtottam előre, hogy lássák, mennyire blazírt vagyok már hivatásomnál fogva is a színpad világában. Az aradi Iparos Otthon mükedvelőinek előadása azonban már az első percben frappáns volt s elragadtatásom később még jobban fokozódott! Mint szakember kijelenthetem, hogy ilyen öntudatosan mozgó, fegyelmezett viselkedő és gyönyörűen beszélő mükedvelő-gárdát el sem tudtam magamnak képzelni!

Dr. Morvay Jenő igazolva látta önmagát, miután — mint ismeretes — ő volt az Aradra leküldött zsüritagok egyike, aki az aradi egyesületet ajánlotta a döntőbe. Kijelentette, hogy büszke az aradi iparos-mükedvelőkre.

Szinétár György a következőket mondta a Színházi Élet nevében:

— Kétségbe voltam esve, amikor az aradiak előadása véget ért, mert biztosra vettem, hogy a Színházi Élet aranykudája, a verseny első díja kivándorol az országból!...

CORSO MOZGO!

MA utoljára! Nyári helyárok: 8, 15 és 20 lej.

Liane Haid ∞ Hans Brausewetter
Önagysága kimenője!

Ma délután 3 órakor:

Egy kalandos éjszaka!

Humoros operett! — Max Hansen, Ursula Grabley,
JEGY LEI 8 — plus 2.

Akar olcsón építkezni?

Mindennemű építkezési anyagok, úgymint: Tégla, Cement, Mész, Cserép, Épületfa kedvező ár és részletfizetési feltételek mellett

kaphatók: **Abel Gyula** főtá-
lelője
Béla-tér, a Cfr. üzletvezetőséggel szemben. Telef. 320

Éles harc robbant ki Rockefeller és Morgan között

Gigászi méretű küzdelem folyik a két érdekelttség között Amerika üzleti hegemoniájáért. - A Wall Street-i bankbukások kulisszatitkaiból

A szovjet használja ki a két nagy amerikai pénzfejedelem háboruszkodását

Washingtonból jelentik: Az amerikai szenátus bankügyi bizottsága, amely *Mithell*-t, az amerikai pénzvilág egyik oszlopát megbuktatta, kihallgatta *John Pierpont Morgan*-t, a Wall Street koronázatlan fejedelmét. A bankügyi vizsgálat — mint ismeretes — kiterjedt a magánbankok mindennemű értékpapirkibocsátási tevékenységére, az ezzel kapcsolatban elért nveségeire, továbbá ipari érdekeltsegeire is. Majdnem egy hónapi szakadatlan tárgyalás után június 1-én *Pecora* államügyész a következő vádat emelte:

„Már eddig is bebizonyítottam, hogy a sokszoros milliomosok nem fizetik olyan lelkiismeretesen jövedelmi adójukat, mint az egyszerű emberek. Bebizonyítottam, hogy nagy befolyású államhivatalnokok és a pénzügyi világ vezetői a tőzsdén áron alul kaptak értékpapírokat, alkalmasint bizonyos vizontszolgálatok fejében. Ellenkezik a közérdekkel, hogy a magánbankok befolyásuk alá kerítsék az ország vasutait, gáz, villamossági és egyéb közhasznú üzemeinek tulnyomó részét és döntő befolyást gyakoroljanak a legfontosabb kereskedelmi vállalatok felett. Mindéz azt mutatja, hogy az idevonatkozó törvényeket jelentékenyen meg kell változtatni.”

A szenátus bankügyi bizottsága ugyan megszakította tárgyalásait, de a vizsgálat tovább folyik. Erre vall az alábbi legfrissebb detroit-i jelentés is:

Az 1933. márciusi nagy bankbukások megvizsgálásával megbízott szövetségi bizottság elhatározta, hogy *Hoover* volt elnököt is kihallgassa a bankbukásokkal kapcsolatban. Az elhatározás annak következtében jött létre, hogy *Couzens* demokrata szenátor, akit tanuként hallgattak ki, a szövetségi bank revizorjainak 1932. novemberében kelt és a pénzügyminiszteriumhoz intézett titkos jelentéseit bocsátotta rendelkezésre, amelyek szerint a *First National Bank* és a *detroiti bankok* igazgatói milliók összegekben kötötték család üzleteket. *Hoover* kormánya annak ellenére, hogy tudott ezekről a nagyarányú csalásokról, politikai okokból nem lépett fel ellenük, állítólag azért, hogy a tőkegyűjtőket megóvják betétek elvesztésétől.

Amint egyébként szerdán Newyorkból jelentik, *Hoover* táviratban utasította vissza a vizsgálóbizottság idézését.

hogy adion felvilágosításokat a bankbukásról. *Hoover* kijelenti, hogy a bank-krachról maga is csak a hivatalos jelentésekből volt informálva.

Gigászok küzdelme

A szenátusi vizsgálat csupán kis epizódja annak a kulisszák mögött folyó óriási nagy küzdelemnek, amely nem csupán az Egyesült-Államok, hanem az egész világot érintő gazdasági egyeduralkodóért folyik. Ennek a modern *Nibelung-drámának* „Rajna kincsét”

a petroleum és olaj, a mozipar, szovjet koncessziók, bankok és pénzintézetek felett való rendelkezés, a távol Kelet, valamint Kína és Japánnal való kereskedelmi összeköttetés és a német érdekeltségek alkotják.

A láthatatlan főszereplők a *Morgan*-ház és szövetségesei, ellenfelei pedig a *Rockefeller*-csoport.

Amióta az Egyesült-Államok legfelsőbb bírósága, a washingtoni Supreme Court of the U. S. az anti-tröszt törvény alapján feloszlatta a *New-yersey* államban székelő *Standard Oil* Társaságot, a *Rockefeller*-ekről csak adományozásokkal kapca-

laosan hallott a világ. A feloszlatót *Standard Oil* helyett harminc alvállalat alakult, amelyek egyik-másikának évi jövedelme sokszorosán túlhaladja az eredeti anyavállalat hasznát. A *Rockefeller*-ek pedig szigorúan ragaszkodtak házi törvényükhöz, a nyilvánosság előtt csak bibliával kezükben s lehetőleg keveset szerepeltek. Ezt a szabályt csak egy *Rockefeller* szegte meg, az öreg *J. D.* már elhunyt *Williams* fivérének *Percy* fia, aki a *Morgan*-ház érekkörébe tartozó *Lee Higginson* és *Társas* banknál dolgozott. *Higginson*-ékhoz nem volt könnyű dolog bejutni és ha talán nem is követeltek mindenkor kamarási méltóságot, ami Amerikában megfelel „*Mayflower*”-ösök felmutatásával, előszeretettel alkalmazták a legfelsőbb négy századdal érintkezésben levő, jó megjelenésű, *Haward*- vagy *Yale*-egyetemi végzettségű fiatal embereket, kik a bankház által piacra bocsátott értékpapírokat ismerőseik körében könnyűszerrel helyezték el.

Higginson-ok voltak *Ivar Kreuger*-nek, a svéd gyufakirálynak amerikai főmegbízottjai

és a *Kreuger* halálával bekövetkezett összeomlás a legjobb családok sorából sok áldozatot szedett. *Percy Rockefeller* ezzel, valamint bizonyos tőzsdéi üzleteivel kapcsolatosán sokat szerepelt hónapokal ezelőtt a nyilvánosság előtt.

Amint a *Morgan*-ház tevékenysége nem szorítkozik kizárólag bankári teendőkre és számtalan ipari, vasuti és más vállalatnál van érdekeltségük, úgy a *Rockefeller*-ek is sok más téren vannak lekövetve. Negyven esztendő óta a *Wall-street*-en tudott dolog volt, hogy a *Rockefeller*-ek, illetve a *Standard Oil* házi bankja a *National City Bank*, a melynek volt vezérigazgatója, *Charles E. Mitchell*

Roosevelt profitálja Rockefeller és Morgan küzdelmeit

A kulisszák mögé tekintve, könnyen érthetővé válik ez a nagy lelkesedés, hiszen *Rockefeller*-ek a *Chase National Bank* néven az oroszokkal összeköttetésben vannak, míg az angol kormánnyal szoros kapcsolatot fenntartó *Morgan*-ház a *Royal Dutch Schell* olajtársaság pénzelője, melynek elnöke *Sir Henri Deterding*, a szovjet halálos ellensége. Ez teljesen érthető, ha tekintetbe vesszük azt a tényt, hogy az oroszok elkobozták a *Royal Dutch* olajmezőit, gyártelepeit, gyönyörűen kiépített, sokszáz mérföldes csőhálózatát és az egészet szöröstül-böröstül eladták *Rockefeller*-ek, a *Standard Oil of Newyork* (rövidített nevén „*Sosony*”) és *Vacuum Oil*-jának.

Rockefeller-ek bizonyos tekintetben előnyben vannak *Morgan* és *Koehn-Loeb*-el szemben, a mennyiben vállalataik rendes időkben olvan nyereséget szolgáltatnak, amelyből bőven fedezik az új befektetésekhez szükséges tőkéket, ellenben az olyan nagy magánbank, mint *Morgan*-é, működésükben többé-kevésbé bénitva vannak, ha a terjeszkedésükhöz szükséges tőkét szolgáltató forrásokkal, mint a biztosító társaságok, avagy más bankokkal, az összeköttetés meglazul.

Rockefeller-eknek tehát sokkal fontosabb az, hogy jó viszonyban legyenek a washingtoni kormánnyal, mint a *Wall Streeti* hatalmakkal.

De meg aztán *Perzsiában*, *Indiában*, a *Fekete tenger* kikötőiben, avagy a kínai vizeken, ahol mindenütt óriási érdekeltsegeik vannak, nagyon fontos az, hogy *Uncle Sam* agynaszádjai szükség esetén segítségükre legyenek.

Az olaj után való lázas kutatás készíttette akkoriban *Herry Sinclair* és *Edward L. Doheny* olajmágnásokat, hogy százezer dollár megvesztegetés árán rávegyék a *Harding*-kormány belügyminiszterét, *Albert B. Fall*-t, a kincstár tulajdonát alkotó *Teapot Dome* és *Eik Hills* területek átengedésére. Három esztendeig tartott az inség, midőn aztán 1923-ban egyszerre nyolc igen gazdag forrásra

röviddel ezelőtt adóelkötölés vádjával állott a bíróság előtt. A *National City Bank*ot annakidején *Stillman* fejlesztette naggyá, akinek bohém hajlamu fiáról, az irjább *James Stillman*-ról, botránysos változásokkal kapcsolatban sokat írtak a lapok. *Stillman*-ék kétszer is elváltak és a második válást követő napon, az asszony az öreg *Rockefeller* unokájának, a nálánál vagy huszonkét esztendővel fiatalabb irjább *McCormick* gépgyárosnak lett felesége. A legidősebb *Stillman*-fiu viszont anyja komornáját vezette oltárhoz.

A *Rockefeller*-ek különböző pénzügyi hadjáratának *Aldrich junior* a vezénylő tábornoka és amidőn ez év januárjában ő került a *Chase National Bank* elnöki székébe, a *Wall-street*-en az emberek sejtették, hogy valami nagy dolog van a levegőben.

A *Chase bank* nemzetközi viszonylatokban egyike a legismertebb pénzintézeteknek, amelyet egy-két évvel ezelőtt

a *Bank de France* pörölt, hogy a páncél-kamráiban letétbe helyezett szovjei-aranyakat, mint a franciák eredeti tulajdonát, megkaphassa. A *Bank de France* a pert elvesztette és a *Chase* most elegendő aranyfedezet birtokában, nyugodtan pénzelheti a szovjet kereskedelmi szervének, az *Amtorg*-nak üzleteit.

Szovjet-arany a banktrezorokban

A *Rockefeller*-eknek, csakugy, mint minden más nagy pénzügyi-, ipari és kereskedelmi érdekeltségnek, kitünő politikai összeköttetések vannak. *Washingtonban* egész sereg nagyuri életet élő nő és férfi politikai ügynök setteleg a törvényhozók körül, akiket előcsarnokozóknak, lobby-istáknak neveznek. Kitünően fölépített hírszerző szervezetük ellenére *Roosevelt* elnök pénzügyi politikáját illetőleg még *Rockefeller*-ek sem voltak helyesen értesülve aminek bizonyosága, hogy *Mr. Aldrich* tíz nappal az elnök beiktatása előtt, pontosan február 22-én, a szenátus pénzügyi bizottsága előtt konzervatív és inflációmertes pénzügyi politikát hangoztatott. Ugyanakkor *Carter Glass* szenátor azóta már elfogadott banktörvényjavaslatát igen radikális és veszedelmes kísérletnek minősítette. Amint *Roosevelt* elnök bevonult a *Fehér Házba* és bekövetkezett a bankzárlat, még az infláció, *Rockefeller*-ek rugalmasan az új irányzathoz simultak és *Aldrich* az elsők közé tartozott, aki szigorú bankellenőrzést és erős inflációs politikát sürgetett,

sajtójuk pedig állandóan a szovjettel való gazdasági kapcsolatok fölvételét és az országkormányzat elismerését követeli.

akadtak, aminek következménye a tőzsdén óriási árzuhanás volt. *Stewart*, hogy vállalatának az indés időkben is nyersanyagkészlete legyen, a *Continental Trading Company* keretén belül üzleteket kötött *Sinclair*, *Harry M.*, *Blackmer* és *James O. E. Neille*, akik később a nagy botránynak mind részesei voltak.

Kiderült azután még az is, hogy ezek az urak a *Continental Trading Company*-nak, tehát saját társaságuknak 33.333.333 hordó olajat adtak el, hordónként 25 cent nyereséggel. *Rockefeller*-ek ezt rossz néven vették *Stewart*-tól, de szakításra és nyílt ellenségeskedésre csak akkor került a sor, a mikor a *Standard* és gyermekei, a *Socony* és *Vacuum*, amelyek eddig *Sir Henry Deterding* és a *Royal Dutch* Társasággal egvütt működtek, ez utóbbiit cserbenhagyva, 1927-ben megalkudtak *Stalinnal* három esztendei időtartamra évi százezer tonna nyersolaj vételére.

A szovjet elismerése most már csak hetek, legfeljebb hónapok kérdése.

Rockefeller-ek a kimeríthetetlen orosz naftaforrások birtokában ugy számítanak, hogy érdekenyen megsebesíthetik a *Royal Dutch-t*, *Sir Deterding* és *Morgan*-ékat.

Sajtójuk már alaposan befolyásolja a közvéleményt és az új piacok után kutató amerikai iparnak a szociális termelésből fakadó jólét világát *Eldorádó*-ként festik le. Radikális képviselők és szenátorok egymás után utazgatnak *Moszkvába* még *Lenin*-grádba, keresvén a szovjet vezetőinek értékes háértékes barátságát.

Állítólag már kiszemelték az új moszkvai nagykövétet is. *Minnesota* állam jelenlegi kormányzója, aki *Roosevelt* elnök egy kommunista eszmék nagy

Egységes kisebbségi programot beszél meg a kisebbségek vezetőivel Serban miniszter

A kisebbségi miniszter nyilatkozata egy budapesti lapnak — Bizalmat kér a romániai kisebbségektől

Barabás Béla dr. válaszol Serban miniszternek

Serban Mihály kisebbségi miniszter tegnap Szegedre utazott, ahol résztvesz a város ünnepségén, amelyet a szegedi árvíz leküzdésének ötvenéves évfordulója alkalmából rendezett. A „Pesti Napló“ bucaresti-i munkatársa elutazása előtt felkereste a kisebbségi minisztert, aki rendkívül érdekes nyilatkozatot tett a közeljövő programjáról. Serban Mihály határozott formában bejelenti, hogy a jövőben érintkezést fog keresni a kisebbségek vezetőivel, akikkel együttesen akarja megoldani a romániai kisebbségek problémáit.

A romániai kisebbség problémáinak megoldása — jelentette ki Serban — legakább is annyira a szíven fekszik, mint a kisebbségek vezetőinek. Ezek a problémák azonban nem olyan természetiek, hogy azokat márholnapra meg lehetne oldani. Ha alaposan tanulmányozzuk ezeket a kérdéseket, úgy azt kell megállapítanunk, hogy a kisebbségi panaszok és azok a tények, amelyeket kisebbségi sérelmeknek neveznek, tulajdonképpen nem sokat változtatnak lényegében az egyes kisebbségeknél. Éppen ezért az a tervem, hogy

a kisebbségek vezetőivel már a legközelebbi jövőben megbeszéljem azt az egységes kisebbségi programot, amelynek alapján az együttműködés és sérelmeiknek kiküszöbölése egységesen lesz irányított.

Vannak sérelmek és vannak bajok, — folytatta a miniszter — de természetes, hogy mindezeket nem tudom egyszerre orvosolni. Szeretném azonban, ha a kisebbségek arról volnának meggyőződve, hogy érdekeiknek megfelelő munkásságot fejtenek ki.

Szükségem van a romániai kisebbségek bizalmára, mert csak az tud értékes munkát kifejtetni, akiben megbíznak.

Serban Mihály nyilatkozata mindenesetre megérdemli, hogy a magyarság különös figyelemmel kezelje. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste az aradi magyarság vezérét, dr. Barabás Bélát, az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnökét, akivel ismertettük a kisebbségi miniszter nyilatkozatát, amelyre vonatkozólag a véleményét kértük ki:

A nyilatkozat olyan általános jellegű, hogy nehezen lehet reflektálni rá — válaszolta Barabás dr. — Viszont nehezen tudom elképzelni a kisebbségi problémák egységes megoldását. Nagyon szépen hangzik ez a kifejezés: „egységes kisebbségi program”, de rá kell mutatnom arra, hogy az egyes kisebbségek sérelmei nem azonosak.

Más a magyarságnál, más a többi nemzetiségnél.

Sőt, egyes esetekben homlokgyenest ellenkezők. Még a magyarságnál egyedül sem lehetne egységes programot keresztülvinni, mert néhány általános kérdéstől eltekintve, nagyjából lokális sérelmeink vannak.

Általánosan, egységes program alapján a kulturális sérelmek oldhatók meg. Nagyon szeretném tudni, mi lesz — például — a színházakkal. A megoldást úgy kellene keresztülvinni, hogy könnyítene a magyar színház helyzetén, ahelyett, hogy megnehezítik azt. Olyan embernek adjanak csak ki koncessziót, akinek személye garancia arra, hogy tényleg magyar kultúrát akar produkálni és felvirágoztatja a magyar színház helyzetét. És he-lyesebb álláspont az Erdélyi magyar állampolgárságu szí-

— Az iskoláknál is egységesen viliető keresztül a sérelmek orvosolása: meg kell szüntetni az anomáliákat, elősegíteni a magyar iskolák működését: és elhelyezni a magyar iskolákból azokat a tanulókat, akik nem tudnak egy szót sem magyarul.

Hosszu volna elsorolni mindazt, ami meg-

Pontos és részletes jegyzőkönyveket

kíván Aradváros vezetőségétől a temesvári közigazgatási igazgatóság

Kívánatos, hogy minden határozatnak meg legyen a pontos indokolása és minden vitának a fennmaradó részletes lefolyása

Aradváros vezetőségéhez kedden nagyfotosságu, gyakorlati célzatot szolgáló rendelet érkezett, amely azt kívánja, hogy ezentúl pontos és részletes jegyzőkönyvek készüljenek a városi testületek üléseiről, a városvezetés határozatairól és vitáiról. A temesvári kerületi igazgatóság ugyanis körlevélben hívta fel Aradváros vezetőségének figyelmét arra, hogy a permanens-bizottság és a közgyűlés tanácskozásainak üléseiről olyan jegyzőkönyveket kell felvenni, amelyek minden tekintetben megfelelnek a törvényes előírásoknak. A kerületi igazgatóság körlevele főleg arra terjed ki, hogy az igazgatóság elé kerülő ügyek és fellebbezések elintézését megnehezíti az a körülmény, hogy az indokolás hiányzik.

A kerületi igazgatóság szerint a határozatokat úgy kell megszerkeszteni, hogy azokból azonnal kitűnjék a tényállás és az elintézés. Költségvetési ügyekben fel kell sorolni az idevonatkozó költségvetés tételét is. Ilyen ügyekben a szükségesé váló kifizetéseket mindaddig fel kell függeszteni, amíg a felsőbb hatóságtól a határozat jóváhagyása meg nem érkezik. Ha tíz nap eltelik, akkor a felsőbb hatóság jóváhagyása nélkül is ki lehet fizetni a szóban lévő kiadási tételt. Fontosabb ügyekben a jegyzőkönyvnek a teljes vitát kell tartalmaznia és minden felszólalást szószerint le kell közölnie — mondja a rendelet — amely arról is intézkedik, hogy minden egyes esetben a szakreferensnek kell az írásbeli jelentést megtennie.

Országos tiltakozó-kongresszust tartanak

Aradon az Erdélyi Mozcószínházak Szindikátusának tagjai

Megöli a mozikat a Madgearu-féle új látványossági adórendszer. — Az országos kongresszus célkitűzéssel

Az aradi Corso-mozgó igazgatósága augusztus 28-ára értekezletre hívta egybe Aradra Erdély valamennyi nagyobb városának mozitulajdonosait. A gyűlés az Erdélyi Mozcószínházak Szindikátusának égisze alatt fog lefolyni. Eddig már a következő városok mozitulajdonosai jelentették be részvételüket: Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó, Nagyszében és Marosvásárhely. Arad részéről természetesen az összes moziki képviselői résztvesznek az értekezleten, amelyen

tiltakozni fognak a Madgearu-féle új látványossági törvény ellen, amely április óta egyedül Erdélyben több mint száz mozgószínházat tett tönkre,

amelyek kénytelenek voltak üzemüket bezárni. A gyűlés a mai rendszer sürgős megváltoztatását fogja követelni, mert a mai helyzet fenntartása a nemrég még virágzó moziipar sírját ássa meg.

A gyűlésen megállapítják majd, hogy az államnak az az állítása, hogy az új rend bevezetése óta a látványossági adóbevétel emelkedett, nem felel meg a tényeknek. Ezelőtt a regátbeli mozgószínházak pontatlanul fizették az adókat, nagy összegekkel maradtak hátralékban. Most viszont ezeknek a mozgóknak is — amelyek pedig eddig kivételes elbánásban részesültek — előre be kell fizetniük a jogadót.

Sulyos sérelmet jelent az erdélyi moziki számára a törvénynek az a rendelkezése is, amely 25 lejes egységűt számított belépődíjként. Ezt a rendszert Bucarestben be lehetett vezetni, de Erdélyben a közönség nem fogadja el. Itt három különböző helyszínt kellett bevezetni, azonban a mozi-tulajdonosok a legolcsóbb helyárak után is kénytelenek a 25 lejnek megfelelő adót leróni. Az erdélyi mozgószínházak aradi gyűlése felajánlás lesz a jelenlegi tarthatatlan helyzet ellen.

Aradvárosi mozik műsora

5, fél 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: „RUMBA-RUMBA“. Rendkívül mulattató, énekes, zenes bohózat, kitűnő rumba-slágerekkel. Főszereplők: DOLLY HAAS, CURT BOIS, ADELE SANDROCK és PAUL HÖRBIKER.

SELECT MOZGÓ: „EMBERT ÖLTEM“. Nagytársadalmi dráma. Főszereplők: NANCY CARROLL, PHILIPS HOLMES és LIONEL BARRYMORE. Helyárak: 5, 8 és 13 lej.

ELŐKÉSZÜLETBEN: A szezon egyik legpompásabb sláger-filmje: „A CÉG ARAJA“. (Die verlebte Firma). Zenés, énekes, elragadóan bájos szerelmi regény a film világából. Elsőrangú szereposztás: GUSTAV FÖRLICH, LIEN DEYERS, ANNY AHLERS és VEREBES ERNŐ. (Rövidesen a Central-mozgóban.)

HIREK

Aradváros magyar közönségéhez!

Többek felkérése és biztatása folytán bocsátom ki ezen felszólítást és meghívást az aradi színgyar színészet érdekében.

Még eddig nincsen sem igazgatónk, sem színársulatunk, amely az ideoz és tél folyamán betöltene azt a nemes kulturális hivatást, amelyet mi, aradi magyarok nemcsak szívesen látnánk, de mint lelki és szellemi igényünk kielégítését örömmel is fogadnánk. Sőt hajlandónak érezzük magunkat ezért a megfelelő anyagi áldozatokat is megadni.

Hogy mi Aradváros magyarsága milyen állapontokra helyezkedjünk az ideoz színjárat igényeivel szemben és áldozatkészségünk terén, ezeknek megbeszélése, megvitatása és a szükséges határozatok meghozatala végett színpártoló nagygyűlést tartunk, amelyre az aradi magyar kulturintézmények képviselőit, a magyar lóteköny egyesületek vezetőit és a magyar társadalom mindazon tagjait meghívom, akiket az aradi magyar színművészet s ezzel együtt a magyar kultúrának istápolása érdekelnék s ezekkel rokonszenveznek.

A nagygyűlés helye az aradi Iparos Otthon nagyterme és ideje 1933. augusztus hó 30-ika, szerda este 8 óra.

Magyar üdvözléssel és szeretettel:

DR BARABÁS BÉLA,

az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnöke.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Nyugat felől ismét szél és eső, a hőmérséklet kissé süllyed. Távlatból időjárás-kiáltások: Pénteken szárazabb idő valószínű.

— **Kitünő Mihály nagyvajda állapota.** Bucurestiből jelentik: Mihály nagyvajda állapotáról ma délelőtt 11 órakor a következő kommuniké adták ki: „A nagyvajda állapota kitünő. A kanyaró-kiütések testéről eltűntek. Hőmérséklete ma 36.4 fok volt, érverése pedig 68 volt”.

— **Herriot súlyos kijelentéseket tett Romániával kapcsolatban.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint, Herriot volt francia miniszterelnök Szófiában különböző kijelentéseket tett, amelyek súlyosan érintik Romániát. A lap kifejti, hogy a külügyminiszter feladata ezeknek a híreknek hitelességét megállapítani és a hír valódisága esetén, levonni a konzekvenciákat.

— **Ellentétek a Vatikán és Jugoszlávia között.** Rómából jelentik: A Vatikán és a jugoszláv kormány között újra megindult tárgyalásokat, amelyek a jugoszláv kormány követelése miatt nemrég megszakadtak, ismét az a veszély fenyegeti, hogy miután csak most nemrégiben újrakezdték a megbeszéléseket, ezeket ismét meg kell szakítani, mert a jugoszláv kormány nem hajlandó elállani attól a követelésétől, hogy a jugoszláviai római katolikus egyház nyelve ne a latin, hanem az ó-szláv legyen. Ezzel a magyar és horvát lakosság szlávositását akarják szolgálni.

Friedmann Imréné

okl. tanítónő román-német ovodájában a bolratások megkezdődtek

Piata Avram Iancu 16. szám.

— **Amerika befogadja az elmenekült kubai ex-elnököt.** New-Yorkból jelentik: A lapok jelentése szerint, a kormány közölte Machadoval, hogy nincs az ellen kifogása, hogy a volt elnök az USA partjain szárazföldre lépjen.

— **KEDVEZMÉNYES JEGYEK A MEDGYESI SZONDATÚZHÓZ!** Bucurestiből jelentik: A medgyesi szondatuizet, amelyet még mindig nem sikerült elottani, a CFR most saját szempontjából igyekszik értékesíteni. A vasutak vezérigazgatósága ugyanis rendeletet adott ki, amelynek értelmében mindazok, akik Medgyesre utaznak, épp olyan kedvezményben részesülnek, mint azok, akik fürdőhelyekre váltanak jegyet. A medgyesi látogatók visszafelé ingyen utazhatnak, így tehát ötven százalékos kedvezményben részesülnek. A vasutak vezérigazgatósága ettől a rendelkezéstől azt reméli, hogy a forgalom medgyesi relációban erősen fel lendül.

— **Letartóztatták, mert vasgárdista egyenruhát viselt.** Pitestiből jelentik: Pitestiben ma letartóztatták Popa Miklós vasgárdista-vezért, aki a törvény tilalma ellenére, vasgárdista egyenruhában járt. A letartóztatott fiatal embernél vasgárdista-röpiratokat és újságokat találtak, Popa Miklóst az ügyészségre szállították.

— **Felgyújtották a termést.** Turnu-Severinből jelentik: A Turnu-Severin melletti Grevisa község egyik udvarán ma tűz ütött ki. A szél következtében a tűz pillanatok alatt elharapódzott és a község egész idejéig természet elpusztította. A nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy a tűzet gyújtogatás okozta. A csendőrség három gazdát letartóztatott. Mindhármukat a gyújtogatással gyanúsítják.

Építkezők figyelmébe !!

Husz százalékos árleszállítás !!

Az Arad-Brádi r.-t. téglagyára

mészhomok tégláját

ezrenkint 1000.- Lejért

hozza forgalomba.

Megrendés: Arad-Brádi r.-t.-nál, vagy Barzava mészgyár és ker. R. T. Arad, Bul. Reg. Ferd. 6. Telefon 9-18. 2721

— **Madgearu felfüggesztette a pénzügyi tisztviselők egyesületének elnökét.** Bucurestiből jelentik: Georgescu Miklós pénzügyi tanácsost, a pénzügyi tisztviselők szövetségének elnökét, a pénzügyminiszter felfüggesztette állásától. A felfüggesztés indoklása az, hogy a pénzügyi tanácsos állandóan agitációt folytatott és ezzel elégedetlenségre izgatta a tisztviselőket. Anarchisztikus viselkedése miatt, sokan alantassal közül elhanyagolták munkájukat, úgy, hogy mulhatatlanul szükségessé vált a pénzügyi tanácsos felfüggesztése.

Balbotól elveszik a légügyi

minisztterséget

Rómából jelentik: Beavatóff körök tudnivalik, hogy Mussolini a nemzetvédelmet közös minisztteriumba szervezi össze s így megszünteti a tengerészeti és légügyi tárcákat. E két minisztteriumot is beolvasszja a hadügyminisztteriumba. A nemzetvédelmi minisztterium ügykörét Mussolini saját magának tartja fenn, Balbo eddigi légügyi miniszttert más megbízatásban fogja elhelyezni.

— **Óriási részvét megnyilatkozása Baracs Marcell temetésén.** Budapestről jelentik: Baracs Marcellt ma délután 3 órakor óriási részvét mellett eltemették. A gyászszertartást Fischer főrabbi végezte, a bucsuztatókat pedig a következők mondották: Az Ügyvédi Kamara nevében Köves Béla dr. alelnök, az Ügyvéd Szövetség nevében Medviggy Gábor, a nemzeti szabadelvű párt nevében Bródy Ernő dr., a hitközség képviselőjében Stern Sámuel, a lipótvárosi kaszinó nevében Márkus Jenő, az OMIKE nevében Budai Goldberger Leó, a barátok nevében Tarnay Jenő és a MINOSZ képviselőjében Eisbaum Mórné.

— **TÖBBSZÁZ HAJÓUTAS VESZÉLYBEN.** New-Yorkból jelentik: A Maddison gőzös, amelyen többszáz utas van, a Bermuda-szigetek környékéről segélykérő vészjeleket adott le. A gőzös viharba került s az elsüllyedés veszélye fenyegeti. Részletek még hiányzanak.

HA TEJRE SZÜKSÉGE VAN, azt szerezz be a „Szinházi falatozó”-ban, ahol minden nap: reggel és este 6 órakor friss uradalmi tej kapható. — Ügyszintén Joghurt, aludttej, lapté batut. — Jégbe hűtött dinnye. Tulajdonos: LOVAS, színház hátsó bejáratával szemben.

— **„Kisszakasz-rendszer” az aradi autobusz-vonalakon.** A szabadságáról visszatért Velcsov Géza dr., az autobusz-közlekedésre vonatkozó érdekes újítás gondolatával foglalkozik. A polgármester-helyettes néhány napon keresztül Budapesten tartózkodott, ahol megfigyelte, hogy az ugynevezett kisszakasz-rendszer igen jól bevált. Velcsov Géza dr. helyesnek tartaná, ha ezt a reformot Aradon is bevezetnék. Minden valószínűség mellett szól, hogy a közeljövőben Aradon is be fogják vezetni a kisszakasz-rendszert, amelyen kis viteldij mellett, rövid utszakaszokon szállítják majd az utasokat. A tervezett rendszer felett a szeptemberi tanácsülés fog határozni.

— **Rejtélyes lövöldözés a radna-lippal Marosparton.** Lippáról jelentik: Judits Imre, Jerzsabek István, Klug Péter, Nagy Gézáné, Nagy Antal és Kolozsef Demeter a Marosparton lakó közös ismerősüket látogatták meg. A nagy hőszégre való tekintettel, a vendéglátó házigazda székeket állított a ház elé, ahol a vendégek elhelyezkedtek. Tár salgásukat hirtelen puskalövés zaja zavarta meg és a következő pillanatban a radnai oldalról golyó csapott be néhány lépésnyire előttük a földbe. A vendégek felugráltak és besiettek a házba, amelynek lámpáit eloltották. Néhány pillanat múlva a radnai oldal felől újabb három lövés dördült el, az egyik golyó az udvaron vacsorázó Armege Maxa gazdálkodó füle mellett furódott a falba. A lippai marosparton lakosok között a lövöldözés hallatára nagy izgalom vett erőt, sokan besiettek lakásaikba és magukra zárták az ajtót, mert további lövöldözéstől tartottak. Szerencsére az ismeretlen lövöldözők elhallgattak, úgyhogy a lakosság is megnyugodott. A csendőrség a radnai csendőrséggel karöltve nyomoz most az ismeretlen lövöldözők után.

— **Lippai gazda rejtélyes eltűnése.** Lippáról jelentik: Nagy megdöbbenést keltett egy lippai gazdálkodó eltűnése, a város lakosságának körében. Ferch Mihály jómódu lippai parasztagazda tegnap kiment családjával együtt a rétre szénát szedni, azonban a fülledt melegre való tekintettel, a munka sehogy sem ment. A gazdálkodó kijelentette, hogy miután úgy sem képes dolgozni a melegtől, elmegy a Maroshoz fürdeni. Feleségének meghagyta, hogy ne keressék, mert rövid idő múlva visszatér. Családjá tovább dolgozott a mezőn, mindaddig, amíg sötétedni kezdett. Ekkor vették észre, hogy a gazdálkodó nem tért vissza és keresésére indultak. A Maros partján megtalálták Ferch Mihály ruháit, azonban a gazdálkodót nem találták sehol. Valószínűnek látszik, hogy a fiatal lippai gazda fürdőzés közben belefulladt a Marosba.

— **Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomorbelhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejlesz.** Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolásgyermeknek kitünő sikerrel rendel.

— **Kolozsvári munkás titokzatos halála.** Kolozsvárról jelentik: Titokzatos körülmények között hunyt el Kolozsváron egy Bolchis Victor nevű vasuti munkás. Bolchis feleségét Kolozsváron néhány hét előtt letartóztatták a temesvári kommunista-letartóztatásokkal kapcsolatban. Bolchis ekkor Temesvárra utazott, ahová feleségét átkísérték s ki akarta szabadítani az asszonyt. Ez nem sikerült neki és letörtén került vissza Kolozsvárra, ahol néhány nap múlva, hirtelen meghalt. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy öngyilkosságot követett el, azonban a boncolásnál semmiféle mérgef nem tudtak kimutatni szervezetében. A munkás gyomrát most elküldték a bucuresti-i orvostani boncintézetbe.

— **Munkával is lehet törleszteni az adicionális adót a falvakban.** Az aradi pénzügyigazgatóságához ma minisztteriumi körirat érkezett, amely szerint a kormány hozzájárult ahhoz, hogy azokat az összegeket, amelyekkel az elmúlt évekre visszamenőleg adicionális adóval tartoznak, munkaszolgáltatással fizessék meg. Ez a határozat a megyék és városok javára befizetendő és az egyenes adótörvény 72. paragrafusában megállapított, valamint az uttörvényben előirt adókra vonatkozik. Ennek a határozatnak a végrehajtása érdekében, minden községben közhírré kell tenni, hogy a fentemlített adótartozásokat munkanapokkal is ki lehet egyenlíteni, ugyanakkor közölni kell azt is, hogy az egyes megyei tanácsok milyen napibérekkel állapították meg. Azoknak, akik természetben akarják adótartozásukat kiegyenlíteni, az illetékes községhez kell kérvényeiket benyújtaniok. Ezekről a kérvényekről a községi vezetőségnek értesítenie kell az adóhivatalt is, amely ennek alapján megszünteti a végrehajtási eljárást a hátralékos adósok ellen. Abban az esetben, ha azok a lakosok, akik munka elvégzésére kötelezettséget vállaltak, a megyei tanács által előirt időn belül, ezt a munkát nem végzik el, akkor a pénzügyi hatóság megindítja ellenük az eljárást.

— **Kezdődik éreimeszesedés**

„Ferenc József” keserűvíz úgy mint a renyhe emésztést megvényomást leszállítja

Egy Festetich-gróf állott a magyarországi horogkeresztes-szervezkedés élére

Budapestről jelentik: Festetich Sándor gróf vezénylete alatt a Dunántul nagy horogkeresztes szervezkedés indult meg. A gróf, aki egyébként enyingi képviselő, kijelentette, hogy szeptember elején Németországba utazik, hogy Hitlerrel tanácskozzék, utána pedig ország-szerte megindítja a szervezkedést. Szeptember 17-én Magyaróváron nagy seregszemle lesz, amelyen részt vesz Meskó Zoltán is. A dunántuli horogkeresztesek egyébként agitátor-iskolát is állítottak már fel, ahol népszónokokat képeznek ki.

Az állam júniusi bevétele: közel kétmilliárd lej. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter kimutatása szerint, az állam júniusi bevételei 1 milliárd 725 millió lejre tettek ki, míg a kiadások 1 milliárd 614 millió lejre emelkedtek. Itt írjuk meg, hogy a pénzügyminiszter körrendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti az adózókat, hogy az öt százalékos kedvezmény csak szeptember 1-ig van érvényben, így tehát azok, akik az első pénzügyi félévre a fenti dátum után eszközöket fizetéseket, már nem részesülhetnek ebben a kedvezményben, amelyet eddig számukra biztosítottak.

Letartóztatták a pontatlan szovjetgépgyári igazgatókat. Moszkvából jelentik: Több állami gyár igazgatóját letartóztatták, mert lehetetlenné tették a learatott egész termék-takarítását. Az állami gépgyáraknak tudvalevőleg megfelelő mennyiségű teherautókat kellett volna gyártaniuk. A gyárak azonban nem szállították le az összes autót, ezenkívül igen sok teherautó alkalmatlan hibáknak mutatkozik. Ezek miatt nagymennyiségű termék elpusztult.

Ang. az szlovénországi szovjet gépgyárakban a természetes „Ferenc József” kesernyő megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azért, hogy a békátalmat kímélősen távolítja el.

Halálos robbanás a cseh hadgyakorlaton. Pozsonyból jelentik: A Bős község közelében cseh műszaki csapatok gyakorlatozása közben, a gyakorlóterre kivitt robbanóanyag-készlet felrobbant. A robbanás egy főhadnagyot és egy káplárt megölt, három katona pedig idegrázkódást szenvedett.

Tilos csépleni Arad belterületén. Több gáji lakos azzal a kérelemmel fordult a város vezetőségéhez, hogy engedjék meg cséplőgépet vinni házaik udvarára és a cséplést ott végezhessék el. Chera Flórián tűzoltó főparancsnok kiszállt Gájba és megállapította, hogy a cséplés Gáj belső területein tűzveszélyes. A belterületen való cséplést csak néhány külsőbb területen lévő háztelken lehetett volna engedélyezni. Az állandó választmány szerdán tartott ülésén úgy határozott, hogy a gáji lakosok kérelmét elutasítja. Egyben elvben kimondotta a permanens bizottság, hogy az egész város területén szigorúan tilos a gőzcséplőgépek használata.

Borzalmas tréfa

Borzalmas tréfa áldozata lett egy schnebecki fiatal leány. A lány egy csomagot kapott a postán, melyben az egy halotti koszorú volt mellette egy cédula, ezzel a felírással: „Az időd letejt, jöjj te is. A nővéred.” A szerencsétlen leány izgalomban szivgörcsöket kapott és másfélórás kintlódás után meghalt.

A CFR vezérigazgatóság valutabeváltási árfolyamát. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága szeptember hónapra az idegen valuták beváltási árfolyamát a következőkben állapította meg: Francia frank 6.65, dollár 167.60, dinár 2.40, drachma 1.7, zloty 19.25, belga frank 23.65, olasz lira 9, svájci frank 33, német márka 41, pengő 29.60, holland forint 68.90, cseh korona 4.80.

Gandhi újra szabaddá helyezték. Bombayből jelentik: Gandhit ma minden feltétel nélkül szabadon engedték. Gandhi a börtönből való elbocsátása után, Lady Thekersey házába vonult, ahol a májusi éhségsztrájk után is három hetet töltött el. A Mahatma vendéglátója házában ma már némi eledelt is magához vett.

Uj cipők az aradi ócskapiacra. Az aradi Munkakamara három héttel ezelőtt arra kérte a város vezetőségét, hogy a foltozó kisiparosok védelme érdekében, tiltsa el az ócskapiacról azokat az iparosokat, akik új árucikkeket hoznak forgalomba. A kérés beadása után bizottság szállt ki az ócskapiacra, amely megállapította, hogy csupán másodrendű új cipőket árusítanak az ócskapiacra, nem sokkal drágábban, mint a fejelt és javított cipőket. A bizottság megállapította azt is, hogy az ipartörvény rendelkezései szerint, ha valahol ilyen szokás kialakult, az nem változtatható meg. Az aradi permanens bizottság szerdai ülésén a bizottság javaslatát magáévá tette és kimondta, hogy nem gördit akadályokat az elé, hogy a cipőkészítéssel foglalkozó kisiparosok, akiknek ez képezi egyedüli egzisztenciájukat — továbbra is új cipőket árusítsanak az ócskapiacra.

Bottal az aradi kutyaharapások ellen

Az aradvárosi hatóságok maguk is megdöbbenve látják a kutyaharapási esetek feltünő elszaporodását. Az elmúlt évi 95 kutyaharapási esettel szemben eddig az évben 133 eset történt. Tekintve, hogy minden egyes Pasteur-kúra beteg átlagosan 3000 lejbe kerül a városnak, kissé meggondolkoztató a helyzet, amely mindenestre komolyabb, mint az az ötlet, amely botot ajánl minden aradvárosi járó-kelő kezébe, mint egyedüli védelmi intézkedést az akut veszéllyel szemben. Bizonyosra vehető, hogy ha az illetékes fórumok komolyabban foglalkoznak a kérdéssel, komolyabb megoldásra is jutnak, mint ez a proposíció. Utóvégre is, nem lehet kívánni, hogy a lakosság, hölgyek és urak végézzék a városi sintérek munkáját az illetékes közegek helyett. A botra nagyobb szüksége van a jelek szerint az illetékes állategészségügyi osztálynak: ha már komolyan nem intézkedik, hadd üsse véle a harapós aradi kutyák nyomát.

Hogyan nyomoznak a guineai beenszültöttek detektívjei? Uj-Guinea beenszültöttei érdekes és eredeti módon nyomoznak a gyilkosok után. Ha valamelyik beenszültött nem természetes halállal hal meg, akkor a „detektívek” megbotozzák a halottat. Közben neveket sorolnak fel. A beenszültöttek azt tartják, hogy a halott feltétlenül megmozdul, ha annak a nevének említi, aki megölte őt. Az új-guineaiak furcsa szokásairól rendkívül érdekes történeteket mesél Tolnai Világlapja egyik olvasója, aki ötévi távollét után most érkezett vissza Magyarországra.

Színésznők nagy szerelmét. A magyar színésznők nagy szerelméről és házasságairól rendkívül érdekes cikket közöl a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, közel száz képet, nagyszerű filmrovatot, folytatásos regényt, egyfelvonásos szindarabot és még sok más érdekességet talál az olvasó a népszerű színházi képek-lapban. Egyes szám ára Romániában 10 lej.

URANIA HANGOS MOZGÓSZÍNHÁZ. TERMÉSZETES HÜVÖS TÖRLEM.

MA, csütörtökön: 5, 1/8 és 1/2 10 órakor visszavonhatatlanul utoljára

A vadlovak völgye.

Zane Grey szenzációs cowboy-regénye. A főszerepben: Randolph Scott és a csodálova.

Jön! Jön!

A cenzurahivatal jóváhagyásával Aradon utoljára

A magyar rapszódia

eredeti zenekari kísérettel és orgányzenével. Romániában több seholsem játszható.

Helyárak: 8, 10 és 15 lej. Jegyelvétel este 9 óráig: Mencez dohánytörsde, Str. Alexandri (Salaz-u.) sarok.

Cigánykongresszus lesz Csikszentmártonban

Egész sátor-tábor várja már a nagygyűlés kezdetét

Csikszeredáról jelentik: A csikszeredai hatóságoknak az elmúlt napokban feltűnt, hogy az utóbbi időben számos cigánykaraván érkezett a környékre. Ezek a karavánok Csikszentmárton mellett telepedtek le és itt sátrakat vertek. A környékre érkező cigányok száma oly nagyra emelkedett, hogy sátraik ötezer négyzetméternyi területet foglalnak el.

A hatóságok érdeklődésére a cigányok vezetői kijelentették, hogy népgyűlést akarnak tartani és ezért gyűltek össze Csikszentmártonra. A gyűlés megtartását a helyi hatóságok megakarták akadályozni, de a vezetők ekkor engedélyt mutattak fel, amelyet a bucaresti illetékes hatóságok állítottak ki, úgy, hogy a romániai vándorcigányok országos kongresszusa a közeli napokban kezdetét vesz.

GERŐ dentist kizárólag nemesiéből és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért. Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 11. 2863

Aramszímetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti n. b. fogyasztó közönségét, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 27-én vasárnap délelőtt 10—12 óra között az áramszolgáltatás szünetel Aradváros egész területén, valamint az aradi villanytelep által táplált községekben.

Orvosi hír. Dr. Werner Sándor bőrgyógyász és urologus, külföldi utjáról visszatért és újból rendel Strada Alexandri (Salaz-ucca) 11. szám alatt.

Rendkívül értékes tartalommal jelent meg Szemere Pál Bécsben megjelenő közgazdasági hetilapjának, a „Wiener Wirtschafts-Woche”-nak legújabb száma. A lap vezércikkét Buresch osztrák pénzügyminiszter írta, míg annak többi írásait is márkás nevek fémjelzik. A román transzfermatoriumról Marcel Manolovici vezérigazgató írt érdekes cikket Szemere Pál lapjában.

FONTOSSII

Szeptember elsején lejár az állampolgársági kérvények benyújtásának határideje!

Keresse tehát fel teljes bizalommal

Mitra Sándor I.

törvényszéki hites fordító irodáját, ahol a szükséges utbaigazításokat megkapja. Délelőtt 9—12-ig, délután 3—7-ig.

Arad, a Csanádi Bank palotájában (balra).

7 nap a Fekete-tenger legszebb fürdőhelyén: Tekirghiol-Movilán és 3 nap Bucurestiben

Ellátás, lakás, minden csak **1990 lejért.** 50%-os vasúti menetdíj kedvezmény. Szerencsés esetben semmibe sem kerül a nyaralása, mert sorsolás útján minden 25-ik személynek visszatérítetik a pénze. A társaskirándulást rendezzi a Tekirghiol-Movila fürdőigazgatóság r. t.

Vigjátékot irt az élet Veronában a Rómeó és Julia ismert esetéről

**Leányok, Candida, megszökött Velencébe egy veronai tennisz-bajnokkal
— Drámai jelenetek a városkapunál — Lehet-e a férjnek igaza..?**

Veronából jelentik: Történetbuvárok régi pergamentek alapján — évszázadokkal később — még ma is vitakoznak azon, hogy vajjon igazat irt-e Shakespeare, amikor a „Veronai ifju”-ban Rómeó és Julia szerelmi történetét megörökítette? De az bizonyos, hogy ma Verona újabb témát tudna szolgáltatni magának Shakespeare-nek is Rómeóról és Juliáról, akik azonban — a nagy erkélyjelenet után — nem haltak meg, hanem házasságot kötöttek és szép lassan megöregedtek.

A megöregedett ujkori Rómeó és Julia — és leányuk, Candida — történetéről beszél ma egész Verona.

Rómeó ma már nyugalomba vonult szappangyáros, akit a király cavalliere-nek nevezett ki. Felesége, Julia, pedig kitiinó anya, aki életét a családi tűzhely ápolásának és leányuk, Candida nevelésének szentelte.

A megzavart randevu

De Rómeó és Julia leánya, Candida már izzig-vérig modern teremtés. Anyja, Julia, is alaposan megváltozott az „évszázadok” folyamán, mert férjét, a nyugalomba vonult szappangyáros Rómeót, nem egyszer illette már szemrehányásokkal, amikor az kifogásolta leányuk modern világfelfogását.

— Elmaradtál a kortól... legalább is fél-ezer esztendővel! — mondotta férjének.

— Te pedig annyira modern vagy már — felelte Rómeó — hogy Candida, a te fius nevelésed alatt, egy nap igazán fiuvá változik...

E nézeteltérések oka mindig leányuk, Candida volt, aki ellentétben nevével — amelyet Fehérkének vagy Tisztaságnak lehetne magyarrá fordítani — valóságos eleven ördög volt. Szenvedélyes sporthölgy, aki már kora reggel a város falain kívül eső tennispályán ütögette a labdákat. Nem fogadta meg apja intéseit. Julia pedig még védelmére is kelt leányának.

Am újabban Juliának is kezdett feltűnni valami: vajhányszor leánya az ő kísérete nélkül ment tenniszezni, egyre később jött haza. Egyszer a tenniszütőt is a villamosban felejtette. Julia gyanút fogott, Candida szótalan lett, zárkózott. Rövidesen meg is találta a ma-

Ujabb verekedés a Városi Kávéház terraszán

Bottal és esernyővel intézték el differenciálkat a szokatlan párbajozók

Ma délelőtt az aradi Városi-kávéház terraszán ismét veszekedéstől volt hangos. A tegnap délutáni incidens után, alig 24 óra múlva, Russu Demeter aradi szénakereskedő és Antal Bandi pécskai lókupec, — akit általában „Krajcárnak” hívnak, — között tört ki a tetleges affér. Russu Demeternek ugyanis valami differenciája volt Antal Bandival, a lókupeccel össze is veszett annak idején annyira, hogy most, amikor bejött Aradra bevásárolni, Russu állítólag nem engedte hogy kiszolgálják az egyik aradi üzletben.

Ezután az eset után Antal a Városi-kávéházban találkozott össze Russu Demeterrel és ott felelősségre is vonta őt. Russu a kimagyarázás helyett esernyőjével Antal fejére sújtott. Antal az ütésre ütessel válaszolt. Ezután néhány pillanatig izgalmas bot- és esernyő-párbaj következett, aminek eredménye az lett, hogy úgy az esernyő, mint a bot darabokra tört. Mindez néhány pillanat alatt játszódott le, de tovább nem is tarthatott volna, mert Lancu Traian, a bűnügyi osztály főnöke és Margescu komisár, akik történetesen a helyszínen voltak, szíjjelváasztották a verekedő feleket. Rendőrt hívtak, aki lancu igazgató parancsára mind a kettőjüket előállította a központi rendőrségre, ahol az eljárást bevezették ellenük.

gyarázatot, amikor a tenniszütő tokjában egy kis papírszeletre bukkant. Határozott férfiírással ez volt írva a cédulára:

„Holnap ötkor várlak a városkapu villamosállomásánál”.

Julia egy szót sem szólt se leányának, se a férjének. De másnap öt órakor megjelent a városkapu villamosmegállójánál. Ott volt Candida, karját egy fiatalember karjába öltve.

— Azonnal hazatakarodsz! — förmedt leányára, aki megdöbbenve pillantott a fák alól előbukkanó anyjára. — Ön pedig, uram — folytatta Rómeó felesége, a fiatalemberhez fordulva — hordja el magát azonnal, különben rendőrt hívok...

Otthon aztán anyja és leánya között még hevesebb jelenetek következtek.

— Szégyeld magad! — kelt ki magából Julia. — Tisztességes leány nem viselkedik így...

— De anyus, kérlek, hallgass meg!...

— Hiába! Erre nincs mentség!

— De anyus, értsd meg, ő a legjobb játékos az egész városban...

— Hogyne, olyan jól játszik, hogy kedve kerekedett veled is játszani... Igen, veled is csak játszik, mint valami kis libával... Nem is engedlek többé el itthonról egyedül, soha, de soha...

A családi béke kedvéért — meg talán azért is, hogy a férjnek ne legyen igaza — Rómeónak nem mondta el a dolgot. A férjnek úgy sem kell mindent tudniok.

Megszökök a szerelmés Candida

Pár napig csend volt Rómeó és Julia házában. De egy este, amikor Julia hazajött, nem találta otthon a leányát... Megijedt. Rémmélete még nagyobb lett, amikor férje berontott hozzá és levelet lobogtatott kezében:

— Szörnyűség!... — lihegte az egykori szappangyáros. — Candida megszökött egy fiatalemberrel, akit, azt írja, halálisan szeret... Ő, biztosan mérget ütök ő is.

Figyelmesebben elolvasták a levelet. Candida azt írta benne, hogy megszökött a tenniszpartnerével Velencébe.

Rómeó és Julia új drámájának epilógusa már másnap lezajlott, amikor a szülők Velencében megtalálták leányukat és — áldásukat adták rá.

Rómeó beletörődött a megváltozhatatlanságba, a házasságba.

— Hát jó — mondta — legyetek férj és feleség, ha már annyira szeretitek egymást. A fontos az, hogy boldogok legyetek... Egyébként én is játék közben ismertem meg anyádat. De mi nem tenniszt, hanem... kuglüt játszottunk...

... Veronában történt meg ez az igaz idill. Most már csak egy új Shakespeare kell hozzá, aki darabot is írjon belőle.

De nem drámát, hanem — vigjátékot...

Fiatal aradi leány borzalmas kálváriája

Temesváron egy cigányasszony hatalmába jutott, aki áruba bocsájtotta. Egyik vendége szöktette meg a szerencsétlen leányt

Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség razzijára alkalmával őrizetbe vett egy M. I. nevű 19 éves aradi leányt, csavargás miatt. A leányt a rendőrségen kihallgatták és így derült ki, hogy a szerencsétlen leányt Temesváron heteken keresztül fogva tartották és kintozták. M. I., amikor Aradról Temesvárra érkezett, találkozott egy ismerősével, Toldea Karolina cigányasszonnyal. A cigányasszony barátságosan meginvitálta a lakására és megígérte neki, hogy addig ottmaradhat, amíg állást nem talál magának. A lakásra érkezve, bevitte egy különszobába és

rázárta az ajtót. Késő éjszaka pedig férfi-

Késsel támadt a detektivre egy elfogott veszedelmes betörő

Constantából jelentik: Véres merénylet történt az elmúlt este a constantai rendőrségen. Margarit György betörő, akit az elmúlt napokban vettek őrizetbe, annak a kívánságának adott kifejezést, hogy kihallgatásra akar jelentkezni Gornac Viktor komiszárnál, aki ügyében a nyomozást vezeti. A betörőt Banc János detektív akarta a komiszárhoz felkísérni és ezért ő jelent meg Margarit cellájában. Amikor elindultak, a detektív észrevette, hogy Margarit valamit elrejt a kabátja alatt. Banc János meg akarta motozni a betörőt, aki ekkor kabátja alól kést rántott elő és azzal a detektivet többször megszúrta.

A segélykiáltásokra pillanatok alatt rendőrök érkeztek a folyosóra, akik a betörőt ártalmatlanná tették. Kihallgatása alkalmával Margarit György elmondotta, hogy Gornac komiszárt akarta megölni, aki állítólag neki régi rosszakarója. Amikor a detektív észrevette, hogy kést rejteget és meg akarta motozni, ez annyira elkésesítette, hogy Banc Jánosra támadt. A betörő nem vallotta még be, hogy honnan jutott a késhez.

FILM KÖZLÖNY

Agglegény-apák

Pinty és Ponty legirissebb bohózata a Corso moziban

Pinty & Ponty, alias Stan és Bran, az emberiség jötevői közé tartoznak, mert ugyan mi lenne nagyobb jövedelemény a mai nekiszomorított, válságos világban, mint kétórás derűt kacagást, gondülő szórakozást varázsolni a közönség lelkébe. A két naiv humoru amerikai komikus minden filmje eseményt jelent, amennyiben Pinty sírós mosolya, szepegései s Ponty széles, derült ábrázata, groteszk modulatai, nem tévesztik el soha hatásukat a közönség körében.

Ezuttal, mint frontharcosok vonulnak fel a filmvászonra. A két amerikai bajtárs akaratán kívül, hosszú bujkálás után kerül ki a harctérre, ahol rengeteg bonyodalmat okoznak s a nagy halálparádé közben is megőrzik elpusztíthatatlan humorukat. A háború után lesznek „Agglegényapák”, miután elhalt bajtársuk kis-leányát gondozzák s végül sok viszontagságos kalandozás után, milliomos nagyszüleikhez juttatják el. A film elejétől végig mulattató, fülbemászó zenéje és szellemes feliratai, amelyek az angol beszédet érthetővé teszik, csak emelik a burleszk értékét.

vendégeket vitt be hozzá és ez így ment heteken keresztül. A cigányasszony 60—100 lejelet kapott azért, mert a leányt áruba bocsájtotta

és a szerencsétlen teremtést közben ütötte-verte.

A leányt néhány nappal később a vendége segítségével sikerült megszabadítani a leány vallomása érthető, szökevény és a rendőrség a legnagyobb örömmel elvitte meg a nyomozást. Karolinát kihallgatták őrizetbe vették. A vizs-

SPORT KÖZLÖNY

Lehengerelte a Ferencváros
iskolajátéka az AMTE-t

Ferencváros—AMTE 7:0 (5:0)

Hatezer főnyi nézőközönség a Gloria-pálya villanyreflektoros éjszakai mérkőzésén. Részletes tudósítás a legelső romániai éjszakai futball-meccsről

Nagyon jó ötlet volt éjszakai mérkőzést rendezni. Ezt mutatja, hogy hatezer néző ment ki a Gloria-CFR-pályára, hogy szemtanuja legyen a nagy csatának. A kapuknál óriási tolongás volt. Mindenkit érdekelt az esti meccs, amely az országban először Aradon rendeztek meg. Régi, jól bevált közmondás, hogy „aki mer, az nyer”. Aradi pályán még soha ily nagy tömeg nem volt. Akik elővételeiben váltották meg jegyeiket, azok közül is sokan jegyükkel a kezükben a kerítésen keresztül tudtak csak bejutni a pályára. A közönség még egyre László bíró, majd a két csapat is.

A két csapatkapitány a közepre megy választani. Feldobják a pénzt. Az AMTE kezdi a játékot. Már az első pillanatokban rohamoz az AMTE. Tolán lefut a szélen, beadása oseitek találja az AMTE-belsőket. Ezután Fradi-támadás következik. Kemény—Sárosi-összjáték után kornerre szerel az AMTE-védelem. Az 5. p-ben Sárosi lövése kerül el a kaput. A 8. p-ben Csajka hazarúgásából megszületik az első gól Tamási révén (1:0).

Cserélik a labdát. Jön a világitó labda. AMTE-támadást Korányi kornerre szerel. Tamási lefut a szélen, beadását Sárosi jól kapja. 10. p-ben Tyukodi elvetéssel véd. A 11. p-ben Toldi átadását Sárosi góllá értékesíti (2:0). Az AMTE hiába támad, nem tud eredményt elérni a jól védekező Fradival szemben. A 22-ik p-ben Tolán átadásából a szenzációsan játszó Rosenfeld élesen kapura lö. Háda a helyén van. Egy perccel később Toldi—Sárosi összjátékából a center rugja a harmadik gólt (3:0). Lázár kezére megy a labda a 16-ason. Tolán lövi a labdát, de a Fradi falankszán nem megy tul.

A Fradi ismét támad. Sárosi lövése ad munkát Tyukodinak. A 32-ik p-ben Toldi bombája jelenti az újabb eredményt (4:0). Hat perccel később Kemény sarkos lövése talál utat a hálóba (5:0). Még néhány támadást vezet a Fradi és vége a félidőnek.

Szünet után már a 3-ik percben Tamási egyéni játékából megszületik a hatodik gól (6:0). Az AMTE is vezet néhány formás támadást. Eredmény: három korner. A 18-ik p-ben Tenczer szélsőben fut le. Csajka azonban szereli. A mérkőzés utolsó gólját a 27-ik perc-

ben éri el Fradi. Tenczer villámgyorsan száguld a szélen, kitűnő beadását Csajka mellett lövi a hálóba Toldi (7:0). Mezőnyjátékkal ért véget a mérkőzés.

A csapatok a következő összeállításban álltak ki a pályára: Ferencváros: Háda—Korányi, Pap—Lika, Moór, Lázár—Tenczer, Toldi, Sárosi, Kemény, Tamási. — AMTE: Tyukodi—Csajka, Reinhardt—Lingurar, Istvánffy II., Walter—Tolán, Rosenfeld, Viatorisz, Karabell, Podruzsek.

A mérkőzés nivós játékot eredményezett. Mindkét csapat gyönyörűen játszott. A Ferencváros iskola-játékkal mutatkozott be ez alkalommal is. Az eddig itt járt magyar csapatok közül még egy sem tudta ezt a gyönyörű játékot mutatni. Valósággal bámulatba ejtette a közönséget az a gyorsaság, lendület, lövőkészség, amellyel a Ferencváros csapata rendelkezik. Háda ez alkalommal is igazolta jó hírét. A hátvédek közül Korányi volt a jobbik. Szélesre ment, jól szerel. Pap felszabadító rugásaival vétette észre magát. A fedezetsorban a legjobb Lázár volt, aki egy támadásban, mint a védekezésben elsőrangú nyújtott. Lika a szokott jó volt. Moór a közepén kielégítő nyújtott. A csatársorban Sárosi pompás játéka valóságos élmény. Gyors, jól irányító, eredményes játékos. Legjobb játékosok egyike, aki aradi pályán eddig futballozott. Toldi áttűnő erejű, jól lövő játékos. Tenczer trillirozott a szélen. Kemény és Tamási is töltik telhetőleg jól produkáltak. Az AMTE csapatában — a gólok ellenére — Tyukodi kitűnő volt. A hátvédek jól rombolnak. A fedezetsorban Lingurar tünt ki, míg az ujjonc Istvánffy II. bemutatkozása jól sikerült. A támadósorban a legjobb Rosenfeld II. volt, aki szenzációs huzásokkal vonta magára a figyelmet. Karabell és Viatorisz igyekeztek, Podruzsek elég jó volt, kár volt kicserélni Naggyal. Oravecz László kitűnően vezette a játékot.

Nyilatkozatok: Blum Zoltán a Fradi edzője: A meccsről csak ennyit: hogy az AMTE-nak szokatlan volt a világitás. Csapatommal meg vagyok elégedve. Gudbrodt Pál az AMTE sportigazgatója: Megérdemelten kaptunk ki. Egy kis szerencsével rughattunk volna mi is gólokat.

O Krausz Zoltán, a Hakoah neves ökölvívója, súlyos természetű sérülést szenvedett Temesváron. Steiner Jenő dr. kluborvos vizsgálat alá vette a versenyzőt és megállapította, hogy epehólyagszakadást és májsérülést szenvedett. Felépülése két hónapot igényel.

O Vasárnap indul Aradon az első osztályú bajnokság. Az aradi kerületi I. osztályú bajnokságok vasárnap veszik kezdetüket, a következő mérkőzésekkel: Hakoah—Transylvania, Unirea—AAC, Olimpia—ATE, Tricolor—Soimi. Az elől állók a rendezők.

O A Futball Szövetség ülése, Bucurestiből jelentik, hogy a futball szövetség pénteken tartja meg nagyfontosságú ülését, amelyen dönteni fognak a javaslatba hozott játékos villámigazolásokról, valamint a Nemzeti-bajnokság csoport-beosztásának ügyében is.

Éjszakai mérkőzés

avagy:

sötét impressziók a Fradi—AMTE
reflektoros találkozásáról

A kilenc óra hirdetés futball-mérkőzésre, már fél kilenckor megindult az emberáradat. A néző, aki elhatározta, hogy a ritka éjszakai mérkőzést megnézi, egy programon kívüli előmérkőzésen vett részt. Ugyanis a pálya kapujáig csak birkózva, boxolva, uszva, rugdalózva, tornászva juthatott el. A rendezőség hatezer ember számára csak egy kis nyílást hagyott, ahelyett, hogy a nagykaput is megnyitotta volna. Így a Ferencváros csapata is fél kilenckor érkezett a pályára, de bejutni még negyed tizkor is csak úgy tudott, hogy előbb egy kis kecseszkecsken-birkózást (fogd ahol éred) mutatott. (Ez azonban még mindig nem volt elég és néhány játékos úgy segített magán, hogy a kerítésen keresztül mászott a pályára. Néhányan utánozták a játékosokat és átmásztak a kerítésen, persze ezeket a rendezők megrohanták és kiakarják tessekkelni és akkor jött a meglepetés, mert ez egyszer nem rohamjegyesek másztak keresztül a kerítésen, hanem igenis olyanok, akik becsületesen megváltották elővételeiben a jegyeiket.)

A tribün fényárban uszott és a közönséget megafon „szórakoztatta” különböző reklámok bemondásával. Azt az első pillanatra megállapíthatjuk, hogy a várva-várt rekord-közönségenél is hallunk. „Egy kis édes félhomályban...” bugja a legújabb sláger a gramofon s erről nyomban megállapítják a rosszmájúak, hogy talán így próbálják a közönséget kíméletesen figyelmeztetni, hogy a 35 ezer gyertyafény talán mégsem lesz elegendő.

Még mindig sötét van a pályán, de az Amte és a Fradi csapata nem várta magára. „Az édes félhomályban” egymásután bukkannak fel a zöld-fehér és piros-fekete dresszek. Most valaki hangosan figyelmezteti az embereket: Nini, — égnék a reflektorok is! a figyelmeztetés nyomán ezt a tényt többen valóban észre is vették.

Most egy kis barátságos, angolos virágcsere következik, majd utána mindjárt a mérkőzés. A sötétség leple alatt — mint a detektív-filmeken látni néha — vezet a Fradi a támadásait. „Autra” megy a labda és a vonalbíró kezében kigyullad egy lámpa. Ez nem is rossz. Amikor tehát gyengébben megy a játék, az állóhely megállapítja kórusban:

— Zavarja őket a fény!

Azt mondják mellettem a sötétben, hogy a Fradi már három gólt lött. Ki hitte volna? Csak azt lehetett látni, amikor a bíró közepre intett. A szegény kapus egyáltalán nem látta a labdát, habár azt minden gólnál ujból fosztorozták.

Az első bírói elnézés után az obligát „szemüveget a bírónak” kiáltás helyett csak hamar felhangzik:

— Reflektort a bírónak!

Ennek a bemondásnak fölötté nagy sikere van. A „jóbemondókat” általában ünnepli a hálás közönség. A Ferencváros csapata nagyon jó, ezt még a sötétben is látni, de azért valaki nem mulasztja el megjegyezni:

— Ebben a sötétben még a Fradi sem „csillogtatja” tudását.

Pedig a zöld-fehérek ugyancsak kitesznek magukért és amikor félidőre kerül a sor, már ötször járt az AMTE hálójában a labda. Amikor az ötödik gólt rugják, halljuk a tribünről:

— Még a sötétben is megtalálja Kemény labdája az utat!

A második félidő valahogy gyorsabban telik, mint az első. Hol a „Fradi” támad, hol pedig az AMTE védekezik, de azért meg kell adni, hogy az AMTE csapata inkább lábra állott és így történt, hogy csak két gólt kaptak. Általában megállapíthatjuk, hogy minden zavaró momentumtól eltekintve, a közönségnek tetszett a mérkőzés. Azt a keveset, amit

PILISINÉ

kozmetikai szalonja

1. Szeplők eltüntetése.
2. Szemölcsirtás.
3. Archámlasztás.
4. Arovibrációk.
5. Pattanások eltüntetése.
6. Vörös bőr megszépítése.
7. Száraz, zsíros, szintelen bőr megszépítése.
8. Különböző aropakkolások.
9. Kikészítés uccára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. — Tanítványok az arcapótlás minden ágában egy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek. — Olcsó havi fizetéses bérletrendszer.

Külön tisztviselő árak!

látott, azó egyhamar nem felejtí el, hiszen a Fradi stilusa még mindég a legragyogóbb futball-stilus. Ahogy a tömegben bandukolunk hazafelé, egy szomorú AMTE-ista ábrándozva felsóhajt:

— Azért tudod, mi lett volna a legjobb?
— ???

— Ha a bíró a mérkőzést még a megkezdése előtt lefújta volna, — sötétség miatt...
(bér.)

Bucurestiben játszik le a román-magyar amatőr Európa-kupa-meccset

Budapestről jelentik: A román sportszövetség kiküldöttei és az MLSz vezetői hosszas tanácskozás után megegyeztek abban, hogy a döntő jellegű magyar-román Európa-kupa mérkőzést szeptember 24-ikén Bucurestiben játszik le. Ha ezt a meccset a román csapat nyeri meg, úgy az ez évi amatőr Európa-kupának Románia csapata a nyertese, még az esetben is, ha a román csapat utolsó mérkőzését a csehek ellen el is veszítené. A magyar csapat győzelme esetén pedig, minden valószínűség szerint, Magyarországra vándorol a nagyértékű trófea.

O Aradi versenyzők győzelme Predeálon. A Predeálon megtartott országos atlétikai bajnokságok során két aradi versenyző sikeres szerepléséről számolhatunk be. Az AAC két neves atlétájáról van szó, akik ismét sikerre vitték az egyesület színeit. Kabáth a 400 méteres síkfutásban második helyen végzett. Ideje: 55 mp. volt. A gerelyvetésben Havaletz Péter 43.04 m. ért el, mellyel a harmadik helyet szerezte meg magának. Első lett Goldis (Elektrika), aki 46.07 métert dobott.

O A Crisana és az AMTE Temesváron szerepel vasárnap. Temesvárról jelentik, hogy a TMTE rendezésében kerül lejátszásra a TMTE-Crisana mérkőzés, amely előtt a Kinizsi mérí össze erejét az AMTE első csapatával. Szó van arról, hogy az AMTE nem fogadja el a meghívást, mely esetben a váradi Török fog játszani előmérkőzést a Kinizsi ellen.

O Az Olimpia Világoson vendégszerepelt. Tudósítónk jelenti, hogy az Olimpia vasárnap Világoson vendégszerepelt, a Siriana csapata ellen. A mérkőzést a kompletten kiálló aradi csapat nyerte meg 3:2 (1:2) arányban. Gólszerzők: Barbu (3), illetve Rohán és Vagalau. Előmérkőzést az Olimpia oldboys—Siriana oldboys csapatai játszottak. A mérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött. A futballmérkőzések után táncmulatságot rendezett a Siriana a Központi kávéház termében. A közönség a legjobb hangulatban a reggeli órákig mulatott. A zenét a világosi gyermekzenekar szolgáltatta.

O Pénteken kezdődnek az evezés Európa-bajnokságokért folyó versenyek, amelyeken Románia is képviselteti magát két számban. Az evezősök a Dunán már megkezdtek tréningjeiket. A versenyek három napot vesznek igénybe.

O A borossebesi futbalcsapat nagy sikert aratott. Tudósítónk jelenti, hogy barátságos mérkőzés keretében találkozott a „Sebisana” csapata a ternovai „Patria” együttesével, amely küzdelemből a nagyszerűen játszó sebesiek kerültek ki megérdemelten győztesként. A reorganizált Sebisana nagy játékerőt képviselő csapata fölényes játék után, 6:0 (2:0) arányban lehengette lelkesen játszó ellenfelet. Vesa (3), Kovács, Laurer és Fehér voltak eredményesek. A győztes csapat legjobbjai a góllövőkön kívül Dobai és Zadrzil voltak.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel”-tel szemben, a főposta sarkán.

Aradiak paradicsoma: Movila-Tekirghiol!

50—60 százalékos árkedvezményt kapnak az Aradi Közlöny olvasói

Azok az aradi kirándulók, akik az elmúlt napokban a *Movila-Tekirghiol Rt.* által rendezett társasutazás keretében a Fekete-tenger partjaira utaztak, levelet írtak Aradra, amelyben elragadtatót és lelkes szavakban számolnak be ottani élményeikről. A levél szerint a rendezőség különböző meglepetésekkel kedveskedett az utazás résztvevőinek, ugyanakkor pedig a legnagyobb kényelmet biztosított a kirándulóknak. Külön hangsúlyozzák a levélírók, hogy azok, akik gyógykezelést végezt utaztak a Fekete-tenger partjaira, a szórakozás mellett a legnagyobb nyugalmat is megtalálták, azokkal a természetes gyógyhatású fürdőkkel párosítva, amelyekre szükségük volt.

Mint már jelentettük, a rendezőség az ország minden részéből érkezett kirándulók részére sorshuzással egybekötött áncestélyt rendez olyformán, hogy minden 25-ik személy nyerevényben részesül. A nyerevény nem kevesebb, mint: hét napi nyaralás teljesen ingyen a Fekete-tenger partján. A sorshuzás további részleteiről lapunk készséggel szolgál felvilágosítással.

Ma már egyébként köztudomású, hogy Movila-Tekirghiol a legkiválóbb és legjobb hatású tengeri fürdők közé tartozik. Movila-Tekirghiol a Fekete-tenger partján, méltán vetekedik Pöstyénnel és teljesen jogosult arra, hogy hasonló világhire legyen. Ezt a nagyszerű tengeri fürdőt, amelynek páratlan gyógyhatású melegiszapja van a reuma, köszvény, csonttuberkolózis, skrofula, női betegségek, általános gyengeség, fejlődésben visszamaradt gyermekek szenvedései ellen, ezrével keresik fel állandóan és biztos gyógyulás: találják. Movila-Tekirghiolban kiválóan képzett szakorvosok működnek, akik a fürdőket a betegség mérvéhez és milyenségéhez képest írják elő és a betegeket a kúra alatt állandóan gondos orvosi felügyelet alatt tartják.

Az *Aradi Közlöny* olvasói számára sike-

rült a rendes fürdő penzió és szálloda árakból 50—60 százalékos árkedvezményt biztosítani. És pedig: két heti tartózkodás 10 meleg fürdővel, 3400 lej, három heti tartózkodás 15 meleg fürdővel 5100 lej, négy heti tartózkodás 20 meleg fürdővel 6800 lej. Ezekben az árakban bennfoglaltatik: szálloda egy vagy két ágyas szobával, teljes ellátás a szálloda éttermeiben, orvosi konzultáció, kurtaxák, kiszolgálás, teljes kúra. Az utazáshoz a CFR-re 50 százalékos kedvezmény.

Mindenki használja ki ezt a kedvező alkalmat, ezt a nagy olcsóságot, aki betegségére enyhülést keres. Szülők, ha fejlődésben visszamaradt, sápadt, étvágytalan gyermekeik vannak, úgy használják ki e páratlan olcsó kedvezményt, hogy gyermekeik egész életükben egészségesek legyenek. Jelenkezés és felvilágosítás az *„Aradi Közlöny”* kiadóhivatalában.

Harc a fertőző betegségek ellen

Neosalvarsant és chinint sürgetnek az állami egészségügyi intézmények

A fertőző betegségek elleni harc Romániában már évek óta foglalkoztatja az illetékes fórumokat, így elsősorban az egészségügyi minisztériumot. Az a pusztítás, amelyet a vérhaj, a malária, a tüdővész és más veszedelmes betegségek végeztek, arra készítette az egészségügyi fórumokat, hogy különös figyelemmel kísérjék ezeknek a veszedelmes fertőző betegségeknek a terjedését és megtegyék ezeknek ellensúlyozására a kellő óvintézkedéseket. A statisztika adatai azonban azt mutatják, hogy ezek az intézkedések nem voltak mindig hatékonyak és az említett betegségek még mindig rengeteg áldozatot követelnek az ország lakosságának köréből.

Köztudomású, hogy a háboru után a tüdővész mellett az országban a vérhaj végezte a legnagyobb pusztításokat. Ez elsősorban a folytatódó kezelés hiányának tudható be, valamint annak, hogy ezeknek a betegségeknek a bejelentése nem kötelező. A világháboru utáni években Románia és Németország között létrejött szerződések értelmében a reparációs költségek fejében Németország nagymennyiségű Neo-Salvarsant és chinint szállított Romániának. Ezekkel a gyógyszerekkel természetesen Romániában is megkezdheték a vérhaj és a malária elleni harcot. Mindaddig, amíg az egészségügyi minisztérium lerakataiban kellő mennyiségű Neo-Salvarsan állott rendelkezésre, a vérhaj elleni harc eredményesen folyt. Amióta azonban ez az állomány lepadt, a helyzet megváltozott. Hónapokon keresztül sem a kerületi orvosok, sem pedig az egészségügyi intézmények nem kaptak kellő mennyiségű Neo-Salvarsant és chinint és ennek következtében — amint az az illetékes fórumok jelentéseiből kitűnik — ezek a betegségek újból veszedelmesen elterjedtek. Naponta az ország minden részéből kérvények érkeznek a minisztériumba, hogy szerezze be a szükséges gyógyszereket. A Neo-Salvarsan hiányában a kórházba érkezett betegek nem részesülhetnek a szükséges kezelésben. Az egészségügyi minisztériumnak tehát: elsőrendű kötelessége a szükséges óvintézkedések megtétele, ilyen kérdésekben nem szabad lényegtelen árkülönbsétekre tekintettel lennie, annál is inkább, mert köztudomású, hogy a vérhaj ellen a leghatékosabb gyógyszer a Neo-Salvarsan, amely a biztos gyógyulást jelenti. A minisztériumnak tehát nem szabad új és kétes preparátumokhoz folyamodnia. Az évek hosszú során át elért gyakorlati eredmények a Neo-Salvarsan további használata mellett döntenek. Jelen esetben a szociális számításoknak meg kell előznie a materiális érdekeket, mert csak így biztosítható az, hogy az a pénz, amelyeket a gyógyszerekre költenek, valóban meghozza azokat a szociális eredményeket, amelyek — a betegségek veszélyességét tekintve — a társadalom létérdekeit képezik. *Mira.*

a vezető sportszaklan

szerdán és szombán

Ára Romániában

Amerikai Dixon graphite-tégelyek alkalmi áron szereshetők be A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Rádió műsor

— Romániai időszámitás. —

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti. 13: Tőzsde és vizállásjelentés, majd gramofonlemezek. 13:45: Hírek. 14: Könnyű zene (gramofonlemezek). 17:30: Ifjúsági óra. Előad: Mona Radulescu. 17:45: I. Dongorzi. S. Mehedinti, a pedagógus. 18: Jazz-zene közvetítés a Lidó-fürdőből. 19: Hírek. 20: Előadás román írókról. 20:20: Könnyű zene. 20:40: Felolvasás. 21: Evantina Costinescu ének. 21:30: Rádiózenekar szimf. zenéje. 22: Felolvasás. 22:15: A zenekar folytatja előadását. 22:45: Hírek: — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: His Master's Voice gramofonlemezek. — 11: Felolvasások. Közben: Columbia gramofonlemezek. 1: Déli harangszó. 1:05: Garay György szalonzenekara. 2:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 5: „Leányok felőrája”. 6: Budapest-Rákospalvai Visszhang Dalkör. 7: „Kalocsa és vidékének népművésze”. 7:30: Székesfehérvári Zenekar a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavilonból. Közreműködik Pálffy Mária (ének). 9: A rádió külügyi negyedőrája. 9:15: Bura Károly és zenekara. 10:50: Polgár Tibor és dr. Kárpáthy Sándor zongora-gordonka szonátákat játszanak. 11:35: Hetényi-Heidberg-Buday-Sebő trió a Simphonikávéházból. — Bécs. 12:30: Művészlemezek. 1: Könnyű zene. 4:30: Gyermekóra. 4:55: Hangosfilm-dalok gramofonon. 6:25: Dalok. 7:30: Emberek a hegyekben, elő-

adás. 8:15: Helyszíni közvetítés Salzburgból. Egyiptomi Heléna, opera, zenéjét szerezte Strauss Richard. — 11:15: A bécsi katolikus nagygyűlésről. (Cseh-, lengyel és magyar nyelvű ismertetés). 11:30: Gramofon. Belgrad. 1:05: Rádiózenekar. 7:30: Gramofon. 8:30: Rádiózenekar. 9:30: Laibach. 11:30: Táncczene. — Berlin. 4:50: Könnyű zene. 7:10: Előadás. 8: Birodalmi műsor. 9:05: Karének. 9:15: Schubert: Befejezettlen szimfonia. 9:40: Hitler-Ifjak olaszországi útja. 10: Táncczene. — Brunn. 7: Zenés ébresztő. 11:10: Rádiózenekar. 3:50: Gramofon. 6:25: Gyermekzene. 6:45: Gramofon. 7:25: Német lapszemle és előadások. — Hellsberg. 6:45: Torna. 7:20: Hangverseny. 1: Déli hangverseny. 2:05: Gramofon. 3: Német táncok. 5: Szórakoztató hangverseny. 9:10: Szórakoztató hangverseny. 11:15: Hírek. — Milano. 9: Hírek. 1:30: Lemezek. 2: Vidám csevegés. 2:05: Rádiózenekar. 5:55: Gyermekkar. 6:10: Rádiózenekar. 8:40: Lemezek. 9:30: Giordano: Andréa Chenier. — Mor. Ostrava. 7: Zenés ébresztő. 11:10: Rádiózenekar. 12: Gramofon. 12:05: Katonazene. 6:45: Gramofon. 7:05: Gramofon. — Prága. 11:10: Rádiózenekar. 1:30: Rádiózenekar. 2:40: Gramofon. 3:50: Gramofon.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 25.

Bucuresti. 11: Könnyű zene. 2: Zenekari hangverseny. 6: Román népies zene. 8:40: Bizet: Carmen operája lemezek. Utána jazz-hangverseny. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemezek. 11: Felolvasások. Közben: His Master's Voice gramofonlemezek. 1: Déli harangszó. 1:05: Horváth Feri és cigányzenekara. Közben: 1:20: Hírek. 2:30: Kristály gramofon-

lemezek. 4:30: A rádió diákévéja. „Híres magyar cigányprimások”. 5: „A számadó, az urfi és a kápcabetyár”. Mórtz Pál előbeszéd. 6: „Liszt Ferenc családja és az Esterházy hercegek”. Dr. Hárlich János előadása. 6:40: Bertha István szalonzenekara. 8: „Balatoni szőlőkura. Dr. Schmidt Ferenc előadása. 8:30: Magyar cimbalomtűs. 9:20: Tasnády Mona és Náday Béla jeleneteket és verseket adnak elő. 10:10: Ország Tivadar (hegedű) és Rózsa Miklós (zongora) magyar szerzők műveit adják elő. 11:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Bécs. 12:30: Népies zene. gramofon. 1: Könnyű zene. 4:20: A kétszázötven éves bécsi kávéházról. 4:30: Női óra. 4:55: Balettzene gramofonon. 6:15: Énekhangverseny. 6:55: Hírek. 7:35: Felolvasás. 8: Tárka est. 9: Zenekari hangverseny. 10:45: Kávéházi zene. Belgrad. 12: Rádiózenekar. 1:05: Lemezek. 1:35: Cigányzene. 7: Gramofon. 7:30: Vidámságok. 8: Népszerű dalok. 9:30: Rádióhangverseny. 10:15: Oboa hangverseny. 10:45: Rádiózenekar. 11:20: Hírek, majd táncczene. Berlin. 5: Königswusterhausen. 7:15: A légitörő és a rádió. előadás. 7:40: Hírek. 8: Königswusterhausen. 9:05: Rádiógyűveg. 11: Hírek. 11:25: Vikamos hangszerek bemutatása a rádiókiállításán. 12: Frankfurt. — Brunn. 7: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 3:50: Rádiózenekar. 6:45: Gramofon. 7:05: Gramofon. 7:20: Lapszemle és előadások németül. — Hamburg. 5: Hangverseny. 7: Szerzői est. 9:10: Berlinből: vidám jelenetek. 11:30: Cimbalom- és hegedűverseny. 12: Táncc-, cigány- és schrammelzene, közvetítés London, Budapest és Frankfurtból.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÖZVEGY EMBER keres főzni tudó megbízható mindenes leányt vagy független özvegyet. Cim Deák daráló-malom, Móscsói-telep. 3034

JUNGE brünette Dame, von fiescher Ercheinung und aus gutes Familie, wirtschaftlich, tüchtig und unabhängig, würde gerne in frauenlosem Haushalt, am liebsten am Lande die Wirtschaft führen, eventuell einheiraten. Nur ernstgemeinte Anträge, möglichst mit Photographie unter „Tüchtig“ Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 2960

LAKÁS.

KIADO: két és négyszobás lakás s üzlethelyiség. Arad, Str. Marasesti (Kossuth-ucca) No. 1. 3040

NEGYSZOBÁS modern, parkettás, fürdőszobás lakás jutányosan kiadó Strada Ghiba Birta 9. (Varjasy J.-u.) 3042

MODERN háromszobás lakás november 1-re kiadó. Str. Popa Gheorghe 8. 8046

HAROM SZOBA, fürdőszobás ujonnan festett lakás a volt Szabadság-téren azonnaira kiadó. Érdeklődni Stern Lipót háztulajdonosnál Strada Matei Corvin (volt Hunyadi-ucca) 1. 3645

1 2-3 szobás komfortos lakások

központi fűtéssel, azonnal, illetve november 1-re kiadók. bővebbet Piata Catedralei b., a házfelügyelőnél.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY DRB. HAJTOKOCSI és egy bőrfedeles hintó jutányosan eladó, Strada Ghiba Birta 26. (Varjasy J.-u.) 8041

7000 DRB. használt kis tetőcserep eladó. Ujarad, Fő-ucca 216. szám. 8048

SCHÖBERL-AGY, antik bronz zenélő órák, antik bronz órák, antik szalonok, Biedermayer székek, 12-es ezüst evőeszköz, keleti és hazai perzsaszőnyegek, nyest boák, márkás porcellánok, gobelnek, vitrin, zongorák, antik szekrények, antik ágyak, faragott garnitúrák, stórek, függönyök, íróasztalok, könyvszekrények, aranyozott szalonszobabereendezések stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota

BLADO olosón, jókarban levő jégsekeregy és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Legmagasabb napi áron fizetek: törmelék aranyat. Keresek női bundákat, keleti s hazai perzsaszőnyeget, antik misemondó ruhákat, antik festményeket, művészi antik butorokat, antik arany és ezüst tárgyakat, zongorákat, szobabereendezéseket, székeket, porcellánokat stb. SALGONE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1. Neuman-palota. 1000

Jó állapotban lévő boros- és pálinkáshordók minden nagyságban kaphatók. RANSBURG és BING Bul. Reg. Ferdinand 9, és Str. Romanului 9.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnaira kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Társ kerestetik

egy, az egész országban jól bevezetett iparvállalat megnagyobbitásához, néhány százezer lej tőkével. Ajánlatot „Üzlet” jellegére az Aradi Közlöny fiókiadó-jába kér.

ALKALMI BUTOR VASARLAS: Ebéd-lék 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szalon, Singer varrógépek, masracok, rugany betétek, csillárok, kasszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb díszes tárgyak. Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeget, díszes tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18., Dacia kávéház mellett.

Hirdessen a 49 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

2 nagy társasutazás a Csikágói világkiállításra!

Első utazás 1933. szeptember 21-től október 20-ig
Második utazás 1933. október 12-től November 10-ig
Azonkívül a Hamburg—Amerika Linie S. A. R. november 1-ig egyéni és csoportos utazásokat rendez a csikágói világkiállításra.
Kérjen tájékoztatókat és felvilágosításokat a

Hamburg—Amerika Linie S. A. R. képviselőjétől
Künstler Andor cégtől Arad, Bulev. Regina Maria 24.

BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes személyenként

napi 12.—